

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku dokonanej w dniach 31 maja – 2 czerwca 2012 r. przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Józef Kobos członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Jan Pawlaczyk ekspert PKA

prof.dr hab. Janusz Solski ekspert PKA

dr hab. Jolanta Żyśko ekspert PKA ds. jakości

dr Artur Stefański ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców

mgr Beata Sejdak ekspert formalno- prawny PKA

lek. Anna Dąbrowska ekspert PKA, przedstawiciel KRD

Dominika Kita, ekspert PKA ,przedstawiciel Parlamentu Studentów RP

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku w związku z oceną instytucjonalną działalności Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej została przeprowadzana z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Spełnienie wymogów określonych w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r.

w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej nastąpiło m.in. w wyniku otrzymania pozytywnych ocen jakości kształcenia dla kierunkach studiów: „analityka medyczna”; Uchwała Prezydium PKA Nr 621/06 z 7.09.2006 r., „farmacja” Uchwała Prezydium PKA Nr 721/11 z 1.09.2011 r.

Członkowie Zespołu poprzedzili wizytację zapoznaniem się z treścią Raportu Samooceny, przekazanym przez władze Uczelni oraz raportami z dotychczas ocenionych kierunków studiów prowadzonych na Wydziale. Podczas spotkania Zespołu wizytującego dokonano ostatecznej weryfikacji przesłanego wcześniej harmonogramu przebiegu wizytacji oraz przydziału zadań poszczególnych ekspertów. Zespół podzielił się także wstępnie dostrzeżonymi uwagami.

Wizytacja w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, podczas którego Zespół przedstawił cel wizyty, charakterystykę oceny instytucjonalnej, zakres spraw będących przedmiotem oceny poszczególnych członków Zespołu oraz ich rolę w dokonywanej ocenie. Dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem.

W trakcie wizytacji Zespół odbył spotkania z interesariuszami wewnętrznymi: z pracownikami Wydziału naukowo-dydaktycznymi i administracyjno-technicznymi, w tym także z administracją, studentami oraz interesariuszami zewnętrznymi: pracodawcami, będącymi przedstawicielami rynku pracy. W trakcie pobytu odbyły się także spotkania z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia na szczeblu centralnym i wydziałowym, a także indywidualne spotkania z Dziekanem, Prodziekanami, przedstawicielem Biura Karier, Samorządu Studentów, przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym i socjalnej. Eksperci Zespołu Oceniającego wielokrotnie wymieniali swoje uwagi dotyczące pozyskanych informacji, pozostały czas wykorzystywano na pracę własną członków Zespołu. Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań przydzielonych zadań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniach podsumowujących.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę*

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (dalej w skrócie: UMwB), został powołany 1 lipca 1977 r. mocą zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. W 1977 r. na Wydziale uruchomiono kształcenie na kierunku Analityka Medyczna na bazie lokalowej i kadrowej Wydziału Lekarskiego. W 2000 r. poszerzono bazę dydaktyczno-naukową o pomieszczenia w nowo wybudowanym budynku Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego *Collegium Novum*. W 1987 r. Wydział rozpoczął kształcenie także na kierunku Farmacja, a w roku akad. 2009/2010 wprowadzono do oferty edukacyjnej studia I stopnia na kierunku Kosmetologia.

Obecnie w skład Wydziału wchodzi 29 jednostek organizacyjnych, w tym 24 Zakłady i 5 Samodzielnych Pracowni.

W 2000 r. Wydział Farmaceutyczny UMwB uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej, a w 2004 r. uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk farmaceutycznych. W 2005 r. Wydziałowi nadano uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna. W 2012 r. Wydział uzyskał uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	uczelni	Jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	3889	841	86	25	31	0
studia niestacjonarne	548	69	0	0		
RAZEM:	4437	910	86	25		

* - numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części II Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny instytucjonalnej

1). Ocena zbieżności strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni, w szczególności w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, a także związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

W Planie Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, zatwierdzonym Uchwałą Senatu Uczelni Nr 13/2005 z dn. 30.03.2005r. z późniejszymi zmianami, wprowadzonymi na mocy Uchwały Nr 78/2011 z dn. 20.12.2011r., przedstawiono misję Uczelni, strategiczny plan jej rozwoju oraz koncepcję perspektywicznego kształcenia na najbliższe lata. W Uchwale uwzględniono konieczność dalszego rozwijania badań naukowych, zwłaszcza w tych dziedzinach, które obejmują kierunki kształcenia oraz potrzebę rozwijania działalności Biblioteki poprzez jej dalszą informatyzację i poszerzenie dostępu do światowego piśmiennictwa medycznego.

Natomiast na mocy Uchwały Nr 73/11 Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej z dn. 26.05.2011r. zatwierdzono cele działania i strategię rozwoju Wydziału.

Strategia Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej opiera się o następujące założenia:

- stworzenie właściwej bazy dydaktycznej dla potrzeb kształcenia,
- tworzenie warunków do prowadzenia zawodowego kształcenia podyplomowego w ramach specjalizacji oraz kursów kształcenia ustawicznego.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że misja i strategia rozwoju Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej jest zbieżna ze strategią rozwoju UMwB.

W Planie Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, zatwierdzonym Uchwałą Senatu Uczelni Nr 13/2005 z dn. 30.03.2005r. z późniejszymi zmianami, wprowadzonymi na mocy Uchwały Nr 78/2011 z dn. 20.12.2011r., brak jest wyraźnego zasygnalizowania tematyki związanej z koncepcją kształcenia uczestników studiów doktoranckich. Ponadto w tym dokumencie podkreślono konieczność prowadzenia aktywnej współpracy z medycznymi ośrodkami naukowo-dydaktycznymi na świecie oraz ugruntowania

i rozwijania działań, zmierzających do publikacji prac w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym.

W Uchwale Nr 73/11 Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej z dn. 26.05.2011r. jak również w Uchwale Senatu brak uwzględnienia bezpośrednio uczestników studiów doktoranckich. Dokument ten podkreśla jednak konieczność stworzenia dogodnych warunków do pracy naukowej i rozwoju młodej kadry, poprawę warunków lokalowych Wydziału, dalsze wzbogacenie bazy aparaturowej oraz rozwijanie naukowej współpracy krajowej i międzynarodowej z liczącymi się ośrodkami naukowymi. Można zatem sądzić, że wymienione założenia będą miały pozytywny wpływ na jakość kształcenia także doktorantów.

Wyrazem zainteresowania budową wysokiej jakości kształcenia może być dbałość o tworzenie warunków edukacyjnych odpowiadających naturalnemu środowisku przyszłej pracy absolwenta, m.in.:

- na kierunku Analityka Medyczna kluczowe dla zawodu diagnosty laboratoryjnego zakłady dydaktyczne posadowione są na bazie jednostek ochrony zdrowia, wdrożono także system zarządzania jakością spełniający wymagania normy PN-EN ISO 9001:2009, uzyskując certyfikaty sygnowane przez PIZH, IAF, PCA,
- dla kierunku Farmacja wybudowano nowoczesny gmach Euroregionalnego Centrum Farmacji, który wyposażono w najnowocześniejszą aparaturę, otwarto także apteki szkoleniowe,
- dla kierunku Kosmetologia stworzono nowoczesne pracownie kosmetologii i medycyny estetycznej, ponadto utworzono Centrum Kosmetologii i Farmacji oraz NZOZ Medycyny Estetycznej i Dermatologii, które świadcząc usługi dla ludności pozwala studentom uczyć się zawodu w warunkach naturalnych.

Baza dydaktyczna Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w znacznej części została sfinansowana ze środków europejskich, co ogranicza możliwość jej komercyjnego wykorzystania, niemniej jednak spełnia ona wysokie standardy i w pełni może przyczynić się do kształtowania pożądanych umiejętności.

Analiza raportu samooceny, dokumentów udostępnionych podczas wizytacji oraz wnioski ze spotkań z przedstawicielami pracodawców i absolwentów prowadzą do tezy, że

interesariusze zewnętrzni wpływają w bezpośredni, istotny sposób na kształtowanie efektów kształcenia. Co prawda brak jest zdefiniowanych sposobów oceny efektów kształcenia przez pracodawców, gdyż nie odbywa się to w sposób sformalizowany, może poza instytucją Rady Programowej, której spotkania są protokołowane i w ten sposób potwierdzone jest aktywne uczestnictwo interesariuszy w kształtowanie programów i planów studiów, jednak bezpośrednie kontakty Wydziału ze środowiskiem Zawodowym sprzyjają uzyskaniu opinii o jakości dydaktyki, jak i absolwentów. Zwyczajowo zaś programy i plany studiów korygowane są do zaleceń konferencji dziekanów i prodziekanów, czy izb samorządowych poszczególnych zawodów. Ze spotkań z pracodawcami wynika co prawda, że jest to ograniczony krąg osób i podmiotów, które w takim procesie uczestniczą, i można zalecać, aby Wydział próbował szerzej aktywizować bardzo dobre kontakty z praktyką, by jeszcze bardziej przybliżyć kształcenie do potrzeb rynku pracy.

Opinia każdej z grup przedstawicieli pracodawców (kosmetologów, farmaceutów i analityków medycznych) jest zgodna, co do wysokiego poziomu przygotowania merytorycznego absolwentów i możliwości szybkiego ich wdrożenia w ramy codziennej praktyki zawodowej. Dostrzegają oni też słabsze strony procesu kształcenia, jednak nie są one kluczowe i dotyczą najczęściej nieco słabszych umiejętności społecznych absolwentów.

Należy jednak zaznaczyć, że według relacji przedstawicieli społeczności doktoranckiej, doktoranci nie mieli wpływu na formułowanie celów strategicznych dla Uczelni i Jednostki.

Dotychczas Uczelnia nie prowadzi programu śledzenia losów absolwentów i nie korzysta bezpośrednio z ich opinii, ponieważ nie był dotąd prowadzony proces ankietyzacji absolwentów, dlatego trudno mówić o ich wpływie na kształtowanie efektu kształcenia i ocena jakości kształcenia. Z drugiej strony w spotkaniach z pracodawcami uczestniczyła spora grupa osób będących jednocześnie absolwentami Wydziału lub Uczelni, a ich przedstawiciele mają wpływ i na efekty i na jakość kształcenia choćby poprzez izby samorządowe czy uczestnictwo w Radzie Programowej. Ponadto monitorowanie efektów kształcenia na niwie zawodowej odbywa się dzięki bezpośredniej informacji o dalszych losach farmaceutów od Kierownika Studium Kształcenia Podyplomowego i o dalszych losach diagnostów laboratoryjnych od Pełnomocnika Rektora ds. Specjalizacji Diagnostów Laboratoryjnych. Warto odnotować, że od 2004 roku (a był to pierwszy nabór na specjalizację) szkolenie w zakresie specjalizacji z farmacji odbyło 199 farmaceutów, w tym

180 absolwentów Wydziału, dyplom specjalisty w dziedzinie farmacji aptecznej uzyskało 160 farmaceutów, w tym 150 to absolwenci Uczelni, a aktualnie wśród 49 osób odbywających szkolenie 43 to absolwenci Wydziału.

Na podkreślenie roli interesariuszy zewnętrznych i uznania ich znaczenia dla działań dbających o jakość kształcenia jest między innymi zabieganie o środki finansowe na realizację rozwojowych projektów. Dodowem na takie działania może być przygotowanie wniosku pt. „Wdrożenie we współpracy z pracodawcami modelu zarządzania jakością kształcenia”. Wniosek przygotowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i został zakwalifikowany do realizacji, zajął 4 miejsce na liście rankingowej i będzie realizowany od września 2012 roku do połowy 2014 roku.

Natomiast w drugim z głównych punktów, na których opiera się strategia, udział interesariuszy w jej realizacji jest zauważalny, wystarczy przytoczyć fakt, że zdecydowana większość kierowników placówek analitycznych w województwie to absolwenci Wydziału, m.in. dzięki temu, że Uczelnia umożliwia specjalizację i warunki właściwe dla prowadzenia kształcenia ustawicznego.

Z uwagi na fakt, że m.in. Krajowym Konsultantem ds. Farmacji jest wieloletni pracownik Wydziału, Wojewódzkim Konsultantem ds. Farmacji jest Kierownik Zakładu Farmacji Stosowanej, Wojewódzkim Konsultantem ds. Diagnostyki Laboratoryjnej jest Kierownik Zakładu Diagnostyki Biochemicznej, Prezesem Naczelnej Izby Aptekarskiej jest wieloletni pracownik Wydziału, Prezesem Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego jest Prodziekan Wydziału, a Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej pracownik Zakładu Analityki Biochemicznej Wydziału, wymiana poglądów nt. potrzeb zawodowych tych grup społecznych jest wielce prawdopodobna, i pozwala na uwzględnienie ich w modelowaniu programów i planów dydaktycznych, co prowadzi do systematycznego podnoszenia poziomu jakości kształcenia.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Załącznik nr 4 Informacja o studiach doktoranckich i podyplomowych prowadzonych w jednostce oraz o uprawnieniach do nadawania stopni naukowych, w zakresie których nie są prowadzone studia doktoranckie

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² – znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W strategii Uczelni uwzględniono konieczność dalszego rozwijania badań naukowych zwłaszcza w tych dziedzinach, które obejmują kierunki kształcenia oraz konieczność stworzenia dogodnych warunków do pracy naukowej i rozwoju młodej kadry, poprawę warunków lokalowych Wydziału, dalsze wzbogacenie bazy aparaturowej oraz rozwijanie naukowej współpracy krajowej i międzynarodowej z liczącymi się ośrodkami naukowymi.

2) Zarówno Plan Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, jak i Strategia rozwoju Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, nie uwzględniają tematyki związanej z koncepcją kształcenia doktorantów jednak można sądzić, że ogólne założenia tych dokumentów będą miały pozytywny wpływ na uczestników studiów doktoranckich.

3) Wyrazem zainteresowania budową wysokiej jakości kształcenia oraz pozycji na rynku edukacyjnym jest dbałość o tworzenie warunków edukacyjnych odpowiadających naturalnemu środowisku przyszłej pracy absolwenta, a także prowadzenie zawodowego kształcenia podyplomowego w ramach specjalizacji i kursów kształcenia ustawicznego.

4) Interesariusze zewnętrzni nie są bezpośrednio zaangażowani w formułowanie strategii, natomiast są włączani w proces jej realizacji i są również pośrednio uwzględniani w treści aktualnie sformułowanej strategii. Przedstawiciele społeczności doktoranckiej nie mieli wpływu na formułowanie celów strategicznych dla Uczelni i Jednostki.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Struktura Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zastała wprowadzona na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku Uchwałą Nr 4/2012 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 27 lutego 2012 i zakłada podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy szczebel uczelniany (tj. Uczelniany Zespół do Spraw Jakości Kształcenia) a wydziałowy (Wydziałowe Zespoły lub Komisje do Spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia). Podstawowym celem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest według uchwały:

- stałe doskonalenie jakości kształcenia i warunków jego realizacji,
- inicjowanie i wspieranie innowacji dydaktycznych,
- ocena systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, w tym działań wspierających mobilność studentów,
- monitorowanie zasad rekrutacji kandydatów na studia medyczne,
- monitorowanie losów absolwentów,
- badanie rynku pracy w celu dostosowania oferty edukacyjnej.

Według uchwały Przewodniczącym Uczelnianego Zespołu do Spraw Zapewniania Jakości Kształcenia jest Rektor lub osoba przez niego upoważniona. W czasie działań wizytujących ustalono, że Rektor wyznaczył na Przewodniczącego tego Zespołu Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Prorektora ds. Studenckich na kadencję 2012-2015.

W skład Uczelnianego Zespołu wchodzi przedstawiciele większości interesariuszy wewnętrznych: nauczycieli akademickich (w liczbie po dwóch z każdego Wydziału), kierownicy studiów doktoranckich, studenci i doktoranci. Uczelniany Zespół nadzoruje prace Wydziałowych Zespołów lub Komisji, a ponadto do jego zadań należy:

- a. monitorowanie mechanizmów związanych z doskonaleniem opracowanych programów kształcenia,
- b. dokonywanie oceny zgodności programów z obowiązującymi standardami kształcenia, Krajowymi Ramami Kwalifikacji oraz wytycznymi Senatu,
- c. dokonywanie oceny wpływu badań naukowych na proces kształcenia,
- d. weryfikowanie zasad budowania systemu ECTS, w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa,
- e. dokonywanie oceny jakości zarządzania kierunkami studiów,
- f. dokonywanie oceny procedur mających na celu dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy,
- g. ocena raportów Wydziałowych Zespołów lub Komisji jakości procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach i przedstawianie raz w roku Senatowi wyników dokonanej oceny.

Na wizytowanym Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej struktury zapewniające jakość kształcenia zostały powołane uchwałą Rady Wydziału z dnia 24 listopada 2011 roku, a następnie uchwałą nr 12/12 Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej z dnia 23 lutego 2012 roku w

sprawie powołania Wydziałowej Komisji oraz Zespołu do Spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB. Warto zwrócić uwagę na fakt, że nastąpiło to kilka dni przed wspomnianą wyżej uchwałą Senatu i że na Wydziale powołano obie struktury (a nie, jak to zakładała Uchwała Senatu, jedną z nich):

- Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz
- Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Według §1 ust. 1 Regulaminu Wydziałowej Komisji oraz Zespołu do Spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB Komisję i Zespół powołuje Dziekan Wydziału po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.

Komisją kieruje Dziekan, a w skład jej wchodzi Prodziekani oraz Specjalista ds. Jakości Kształcenia, który kieruje jednocześnie Zespołem. Komisja pełni **rolę decyzyjną** w stosunku do inicjatyw proponowanych przez Zespół oraz zajmuje się okresową oceną nauczycieli akademickich.

Pracami Zespołu kieruje Specjalista ds. Jakości Kształcenia na Wydziale, a w skład zespołu wchodzi 4 grupy robocze dla kierunków studiów: analityka medyczna, farmacja, kosmetologia oraz dla studiów doktoranckich, które składają się z koordynatora grupy roboczej, nauczycieli akademickich w liczbie określonej przez dziekana, co najmniej jednego przedstawiciela studentów oraz innych osób wskazanych przez Dziekana do udziału w Zespole na stałe lub doraźnie.

Wydziałowa Komisja i Zespół współpracuje z Radą Programową (powołaną *uchwałą nr 76/08 Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej z dnia 18.09.2008 roku w sprawie powołania Rady Programowej*) i Radą Pedagogiczną Wydziału.

Efektom prac Wydziałowego Zespołu jest raport z oceny jakości kształcenia przeprowadzanej po każdym semestrze na poszczególnych kierunkach studiów, który Zespół przedstawia Komisji, a następnie Dziekan Radzie Wydziału. Po zatwierdzeniu raportu przez Radę Wydziału przedstawiany on jest Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Struktura decyzyjna zarządzania jakością na Wydziale jest przejrzysta dla studentów i zapewnia odpowiedni ich udział w procesie. Są oni aktywnymi członkami Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, uczestniczą w pracach Rad

Programowych oraz Rad Pedagogicznych, a także są członkami zespołów hospitujących zajęcia dydaktyczne. Studenci działający w gremiach mających na celu zapewnienie jakości kształcenia mają swobodę wyrażania własnych opinii, są one przedmiotem dyskusji oraz mają realny wpływ na wnioski płynące z pracy tych gremiów. Potwierdzają to opinie władz Wydziału, przedstawiciele studentów, a także dokumentacja przedstawiona w trakcie wizytacji.

W obrębie Grup Roboczych Uczelnianego Zespołu do Spraw Zapewnienia Jakości Kształcenia, funkcjonuje grupa ds. studiów doktoranckich z przedstawicielem doktorantów w jej składzie. Dzięki temu uczestnicy studiów doktoranckich mogą mieć wpływ na kształtowanie systemu zapewniania jakości na Wydziale Farmaceutycznym. W trakcie spotkania z członkami ww. komórek był obecny także przedstawiciel doktorantów, który nie zgłosił uwag w odniesieniu do funkcjonowania grupy roboczej ds. SD. Na chwilę obecną, nie ma jednak możliwości jednoznacznej oceny funkcjonowania systemu jakości w odniesieniu do studiów doktoranckich, gdyż brak jest protokołów z posiedzeń grupy roboczej, a okres jaki upłynął od momentu jej powstania do momentu wizytacji instytucjonalnej był stosunkowo krótki.

Trudno jest ocenić efektywność struktury decyzyjnej oraz skuteczność podejmowanych działań na rzecz zapewniania jakości kształcenia na ocenianym Wydziale ponieważ cały system jest na etapie tworzenia (daty wszystkich uchwał w sprawie powołania systemu wskazują na początek prac w lutym) i brak jest wspomnianych wyżej efektów w postaci raportów, a następnie wprowadzanych działań.

Interesariusze wewnętrzni, w tym: nauczyciele akademicy, doktoranci oraz studenci (których aktywność ma dla systemu kluczowe znaczenie) wchodzi w skład zespołów roboczych (nie decyzyjnych) systemu zapewniania jakości kształcenia. Trudno jest więc na tym etapie ocenić ich rzeczywisty wpływ na kształtowanie systemu zapewniania jakości. Brak jest natomiast udziału przedstawicieli pracodawców w tych gremiach.

Warto też zauważyć, że na Wydziale działały wcześniej struktury zapewniające jakość kształcenia i czuwające nad przebiegiem kształcenia. Były to Rady Programowe i Rady Pedagogiczne. Struktury te nie zostały zlikwidowane w związku z powyższym na obecnym etapie współdziałają wszystkie wyżej wymienione struktury, co z punktu widzenia skuteczności ich działań wydaje się zbędne. Jest to oczywiście uzasadnione na etapie

przejściowym, ale w późniejszym okresie należałoby ze zbędnych rad lub komisji zrezygnować.

Struktura systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym oraz działania przyjęte w ramach tej struktury wyraźnie wyprzedzają działania na poziomie Uczelni. Spotkanie z przedstawicielami Uczelnianego Zespołu do Spraw Zapewniania Jakości Kształcenia wykazały, iż ta struktura istnieje raczej na etapie formalnym niż rzeczywistym. Zespół nie odbył do dnia wizytacji żadnego spotkania.

Warto też zaznaczyć, iż Uczelnia pozyskała znaczne środki z funduszy UE na realizację działań projakościowych. W Uczelni realizowany jest projekt: Wyższa jakość kształcenia kluczem do rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (w skrócie: UMwB), finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Poddziałania 4.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Wzmacnianie potencjału dydaktycznego uczelni. Projekt realizowany jest w latach 2009-2012. Celem głównym projektu jest: Budowa potencjału rozwojowego UMwB i umacnianie jego pozycji konkurencyjnej na europejskim rynku uczelni medycznych. Cel ten jest realizowany poprzez:

- Podniesienie jakości kształcenia w Oddziale Medycyny Laboratoryjnej UMwB poprzez uczestnictwo pracowników dydaktycznych w kursach języka angielskiego;
- Rozwój potencjału dydaktycznego i naukowego Uczelni poprzez realizację w latach 2009-2012 wewnętrznego systemu stypendialnego, staże i szkolenia dla pracowników na stanowiskach technicznych, doktorantów, ze stopniami naukowymi doktora i doktora habilitowanych profesorów UMwB w wiodących ośrodkach krajowych i zagranicznych oraz pozyskiwanie wysokiej klasy wykładowców zagranicznych;
- Rozszerzenie oferty edukacyjnej UMwB poprzez realizację w latach 2010-2012 specjalistycznych szkoleń z biostatystyki, bioinformatyki i genomiki dla lekarzy, farmaceutów i analityków medycznych i magistrów pielęgniarstwa.

Łączny koszt projektu wynosi: 4.984.160,00 PLN

System obejmuje w zasadzie – choć w nierównym stopniu – wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów: studia I i II stopnia oraz studia III stopnia. Studia podyplomowe nieco odstają od pozostałych form kształcenia. Dotyczy to także struktur zapewniania jakości kształcenia, gdyż de facto Wydział nie prowadzi kształcenia podyplomowego, a raczej kształcenie specjalizacyjne dla diagnostów laboratoryjnych i farmaceutów.

Zakres działań Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje dwie grupy treści:

1. Monitorowanie i ocenę procesu nauczania, w tym:

- a. kształtowanie sylwetki absolwenta;
- b. uzyskiwanie zamierzonych efektów kształcenia na danym kierunku studiów;
- c. okresowe przeglądy planów i programów nauczania i ich zgodności z efektami kształcenia;
- d. ocenę systemu ECTS;
- e. analizę dopasowania treści programowych do potrzeb rynku pracy;
- f. monitorowanie praktyk;
- g. hospitację zajęć dydaktycznych;
- h. ocenę warunków kształcenia (wyposażenia sal, dostępu do aparatury, komputerów, itp.);
- i. ocenę dostępu do biblioteki i jakości księgozbioru;
- j. ocenę warunków kształcenia dla studentów niepełnosprawnych.

2. Pozostałe działania:

- a. jakość i dostępność informacji na stronie internetowej i w informatorze dla kandydatów na studia,
- b. jakość pracy dziekanatu.

W skład zakresu działania Wydziałowej Komisji do Spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia wchodzi:

1. podejmowanie decyzji o wprowadzeniu w życie postulatów wynikających z pracy Zespołu;
2. okresowa ocena nauczycieli akademickich;

Realizacja zadań opisanych powyżej została zoperacjonalizowana przez podanie: zakresu działań, narzędzi i metod stosowanych do ich realizacji, grup interesariuszy, z którymi współpracują przy ich realizacji, harmonogramu oraz dokumentów końcowych.

Można zatem stwierdzić, iż system został opisany dość kompleksowo i obejmuje wszystkie czynniki mające wpływ na jakość kształcenia.

Regulamin Wydziałowej Komisji oraz Zespołu do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia przewiduje delegację prac Wydziałowego Zespołu na cztery grupy robocze – obejmują one trzy kierunki studiów prowadzone w jednostce oraz studia

doktoranckie. W każdą z grup roboczych zaangażowani są studenci (co najmniej jeden w oparciu o regulamin), w praktyce w proces zaangażowanych jest co najmniej kilku studentów każdego kierunku. W obszarze zainteresowań Zespołu znajdują się: monitorowanie i ocena procesu nauczania, ocena jakości zajęć i warunków ich prowadzenia oraz ocena jakości i dostępności informacji dotyczących kształcenia.

W obszarze prac Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia znajduje się okresowa ocena nauczycieli akademickich oraz podejmowanie decyzji w zakresie wdrażania postulatów wynikających z prac Wydziałowego Zespołu. Udział studentów w Komisji nie jest przewidziany ze względu na obszar działalności (z przedstawionych przez władze Wydziału informacji wynika, że celem autorów systemu było wyłączenie studentów z procesu decyzyjnego dot. okresowej oceny nauczycieli (ocena nauczycieli akademickich przez studentów pozostała w kompetencjach Wydziałowego Zespołu, odbywa się poprzez ankietyzację nauczycieli oraz hospitacje zajęć i jest brana pod uwagę przez Komisję jako jeden z elementów okresowej oceny nauczycieli).

W trakcie wizytacji władze Wydziału przestawiły dokument, określający zakres działania Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Określa on szczegółowy zakres prac Zespołu, wykorzystywane narzędzia i metody dla oceny poszczególnych elementów funkcjonowania Uczelni, a także określa harmonogram prac i interesariuszy, przy udziale których dokonywana jest ta ocena.

Ocena funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia tj.:

- doboru procedur i narzędzi służących do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, kryteriów i metod oceny, a także prawidłowości sekwencji procedur i ich przeprowadzania,
- metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia,
- mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących,

w odniesieniu do:

- a) stopnia realizacji efektów kształcenia,

Monitorowanie i ocena procesu uzyskiwania zamierzonych efektów kształcenia należy do zakresu działań Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewnienia Jakości Kształcenia i polega na prowadzeniu dwojakiego rodzaju działań:

- szczegółowego zdefiniowania wszelkich kompetencji, umiejętności i wiedzy, jakie powinien posiadać absolwent (tj. zamierzonych efektów kształcenia);
- weryfikacji efektów kształcenia uzyskiwanych przez absolwentów.

Narzędziami stosownymi do realizacji tego działania i uzyskania informacji niezbędnych do oceny realizacji efektów kształcenia są:

- ankiety wypełniane przez absolwentów zawierające zestaw pytań odnoszących się do ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- ankiety wypełniane przez pracodawców zawierające pytania o przygotowanie merytoryczne i praktyczne absolwentów UMwB podejmujących u nich pracę.

Przy realizacji tego działania zakłada się współpracę z wymienionymi wyżej interesariuszami zewnętrznymi: absolwentami, pracodawcami, ale także interesariuszami wewnętrznymi: Radą Programową i studentami.

W ramach analizy efektów kształcenia na Wydziale funkcjonują Rady Pedagogiczne, których zadaniem, wynikającym z §6 ust.3 Regulaminu Studiów, jest koordynowanie procesu kształcenia. Przedmiotem posiedzeń Rad Pedagogicznych jest głównie analiza osiągnięć studentów poszczególnych kierunków studiów i podejmowanie decyzji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu ich do sesji egzaminacyjnej na kolejnych semestrach studiów. W skład Rad Pedagogicznych wchodzi również przedstawiciele samorządu studentów (starostowie poszczególnych lat studiów) pełniący rolę „ambasadora” studentów danego roku, m.in. reprezentujący studentów w sytuacjach spornych. W opinii studentów procedury zapewniania jakości kształcenia w zakresie realizacji efektów kształcenia są spójne i pozwalają na pełny udział studentów w procesie weryfikacji osiągnięć studentów.

W ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia uwzględnia się: udział doktorantów w konferencjach, publikacjach naukowych oraz ich uczestnictwo w badaniach naukowych, prowadzonych na Wydziale, wyniki zaliczeń semestralnych oraz zaliczeń i egzaminów końcowych, pisemne sprawozdania z realizacji indywidualnego programu studiów doktoranckich, zaakceptowane przez opiekuna naukowego/promotora, składane na ręce kierownika studiów doktoranckich w terminie 7 dni od dnia zakończenia każdego semestru, co semestralną ocenę postępów w pracy naukowej doktoranta, w tym akceptację semestralnych sprawozdań z realizacji indywidualnego programu studiów, dokonywaną przez opiekuna naukowego/promotora, wyniki sesji naukowo-sprawozdawczych z udziałem opiekunów naukowych/promotorów; sesje te są obowiązkowe dla doktorantów II, III i IV

roku; natomiast doktoranci I roku mogą również brać w nich udział, jako słuchacze, dzięki czemu mogą zdobywać niezbędną im wiedzę.

W ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia na Studiach Doktoranckich (w skrócie: SD) nie uwzględnia się jednak opinii wyrażanej przez doktorantów w trakcie badań ankietowych odnoszących się do poszczególnych przedmiotów, gdyż takie badania nie były dotychczas prowadzone. Natomiast brak jest jednoznacznych wniosków płynących z badań ankietowych, w trakcie których uczestnicy studiów doktoranckich oceniają wykładowców. Wyniki tych ankiet również nie są znane doktorantom. Ponadto doktoranci nie zostali poinformowani o wynikach badań ankietowych, prowadzonych wśród studentów, w których studenci mogli dokonać ich oceny jako osób prowadzących zajęcia.

Opracowane przez Wydział procedury działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewidują udział zarówno interesariuszy wewnętrznych (pracownicy naukowcy i dydaktyczni, studenci na wszystkich etapach kształcenia, komisje, zespoły, rady, dziekanat, kierownicy jednostek dydaktycznych), jak i zewnętrznych (absolwenci, pracodawcy, potencjalni pracodawcy i środowiska zawodowe – Izby Aptekarskie, Diagnostyków Laboratoryjnych itp.) w procesie badania i oceny poszczególnych działań systemowych zmierzających do zapewnienia jakości kształcenia.

Trudno jest natomiast ocenić skuteczność mechanizmów weryfikacji i działań naprawczych, choć dotychczasowa rola Rady Programowej i Rady Pedagogicznej w tym zakresie powinna być oceniona wysoko.

Udział przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia został także przewidziany w opracowanych procedurach.

Studenci uczestniczą w procesie badania i oceny efektów działania systemu zwłaszcza poprzez udział przedstawicieli w gremiach dokonujących tej analizy (Zespołach ds. Zapewniania Jakości Kształcenia) współdecydując o kierunkach dokonywanych zmian, a także za pośrednictwem nieformalnych spotkań i dyskusji (m.in. z władzami Wydziału, podczas spotkań z pracodawcami).

Prowadzenie badań losów zawodowych absolwentów, w celu oceny jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, przygotowania absolwentów do podjęcia pracy, analizy oczekiwań co do przyszłej pracy oraz sytuacji na rynku pracy przewidziane zostało w zakresie działań Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewniania i Doskonalenia

Jakości Kształcenia w zadaniu I: Kształtowanie sylwetki absolwenta. Procedura przewiduje w ramach tego zadania przeprowadzenie trzech rodzajów ankiet:

- ankiety w wersji elektronicznej dla absolwentów,
- ankiety w wersji elektronicznej dla pracodawców zatrudniających absolwentów,
- ankiet w wersji elektronicznej dla potencjalnych pracodawców.

Harmonogram działań przewiduje przeprowadzenie 3 etapów badania absolwentów. Badania właściwe mają odbywać się po 3 i po 5 latach od ukończenia studiów. Pracodawcy mają być ankietowani po roku od zatrudnienia absolwenta, a ankiet wśród potencjalnych kierowników jednostek zatrudniających absolwentów: kierowników aptek, kierowników laboratoriów diagnostycznych, właścicieli gabinetów kosmetycznych, ma być przeprowadzana co 4 lata.

Po wszystkich tych działaniach przewiduje się przeprowadzenie analiz i sporządzenie raportów. System wydaje się być przemyślany, ale brak jest na razie możliwości oceny tych działań w praktyce.

Okresowe przeglądy planów i programów nauczania i ich zgodności z efektami kształcenia to także zadanie należące do Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Polega ono przede wszystkim na:

- przeglądzie planów studiów i programów kształcenia w zakresie ich zgodności z efektami kształcenia;
- weryfikacji planów studiów i programów kształcenia pod kątem zawierania właściwej dla nich liczby godzin zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów i przypisanych do nich punktów ECTS, zachowania właściwej sekwencji przedmiotów, właściwych relacji pomiędzy różnymi formami zajęć dydaktycznych;
- uzupełnianiu sylabusów przedmiotów;
- okresowo prowadzonej kontroli zachowania zgodności harmonogramów z planami studiów oraz kontroli zachowania obowiązujących na Wydziale procedur wprowadzania zmian w programach i organizacji studiów, procedur uzyskiwania upoważnień do prowadzenia zajęć i dokonywania wpisów do indeksów oraz procedur zatwierdzania tematów prac dyplomowych.

Przewiduje się zastosowanie właściwych metod i narzędzi wykorzystywane do tego procesu, w tym między innymi:

- analizę dokumentacji planów, programów i harmonogramów studiów umieszczonych na stronach internetowych, zdeponowanych w dziekanacie oraz posiadanych przez osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotu;
- wybiórczą weryfikację danych z rzeczywistością poprzez hospitację niektórych zajęć dydaktycznych.

Procedura przewiduje sporządzenie raportu z analizy danych przeprowadzonej po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia.

Według stanu aktualnego na dzień wizytacji w procesie zatwierdzania i modyfikowania programów kształcenia nie uczestniczyli przedstawiciele pracodawców.

Wszyscy dotychczas biorący udział w procesie interesariusze (głównie Rada Programowa) wysoko oceniali skuteczność działań dotyczących monitorowania procesu tworzenia i aktualizacji programów studiów. Zespół oceniający podziela ten pogląd.

Program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB jest uchwalany przez Radę Wydziału, po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów. Podlega on stałej ewaluacji, aktualnie dokonywana jest trzecia istotna zmiana tego programu. Zarówno plany i programy SD opracowane dotychczas, jak i tworzone według nowego cyklu kształcenia, są ustalane przy współudziale przedstawicieli doktorantów, co wynika z protokołu z posiedzenia Rady WF w dn.18.05.2011r.: plan studiów doktoranckich na rok 2011/2012, opracowany według dotychczasowego cyklu kształcenia oraz plany i programy studiów doktoranckich wg. nowego cyklu kształcenia od roku akademickiego 2012/2013 zostały pozytywnie zaopiniowane i podpisane przez samorząd doktorantów. Również sami doktoranci, w trakcie bezpośredniego spotkania, podkreślali swój udział we współtworzeniu programów, albo w ramach członkostwa w Radzie Programowej, albo przez sugestie i uwagi, które mogli zgłaszać bezpośrednio do Dziekana. 16 maja 2012r. odbyło się spotkanie Dziekana Wydziału z doktorantami, na którym przedstawiono uczestnikom studiów doktoranckich koncepcję planów i programów studiów według nowych założeń, obejmujących m.in. wprowadzenie efektów kształcenia na SD. Przedstawiono także sposób naliczania punktów ECTS. W trakcie tego spotkania doktoranci wnieśli jedynie propozycję przeniesienia przedmiotu „Komunikacja interpersonalna” z III na I rok studiów, w związku z potrzebą wcześniejszego poznania elementów psychologii i pedagogiki, pozwalających doktorantom na lepsze prowadzenie zajęć dydaktycznych.

Aktualnie Wydział posiada już ustalony plan i program oraz sylabusy i punkty ECTS na studiach doktoranckich, opracowane według nowego cyklu kształcenia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Ponadto zgodnie z Uchwałą Nr 48/2012 Senatu UM w Białymstoku z dn.31.05.2012r. w sprawie zatwierdzania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów Wydziału Farmaceutycznego (w skrócie: WF), na podstawie par. 40 ust. 2 pkt. 5 Statutu UMwB Rektor zatwierdził efekty kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej na studiach doktoranckich. W planie, od 01.10.2012r. pozostaje zatwierdzanie sposobu dokonywania oceny realizacji programu SD i sposobu organizacji prowadzonych zajęć przez Radę Wydziału na wniosek Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Opracowaniem, weryfikacją i opiniowaniem programów i planów studiów zajmuje się Rada Programowa. Udział studentów w pracach tej Rady przebiega w dwóch etapach. W pierwszym etapie – przedstawiciele wszystkich kierunków studiów, którzy są stałymi członkami Rady, uczestniczą w procesie opracowania lub weryfikacji programu, a do drugiego etapu zapraszani są starostowie wszystkich lat/kierunków studiów, którzy przed zatwierdzeniem planu i programów kształcenia na kolejny rok akademicki wyrażają swoje opinie również w zakresie sylabusów i punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom. Z treści protokołów wynika, że uwagi studentów i liczne korekty punktów ESTS są uwzględniane na każdym etapie opracowania planów i programów studiów.

System oceniania studentów jest transparentny i powszechnie akceptowany przez studentów. Warunki zaliczania zajęć są szczegółowo opisane w Regulaminie Studiów, a ich szczegółowe zasady zawarte są w sylabusach opracowywanych przy udziale studentów, które są publicznie dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Według Raportu Samooceny efekty kształcenia na poziomie jednostek dydaktycznych (zakładów i pracowni) są weryfikowane:

- Formującą na każdych zajęciach praktycznych i części zajęć seminaryjnych poprzez:
 - ocenę przygotowania studenta do zajęć na poziomie wiedzy teoretycznej,
 - ocenę umiejętności praktycznych studenta w trakcie trwania zajęć,
 - ocenę w zakresie kompetencji studenta w ramach zaliczania danych zajęć.
- Podsumowując:

- na poziomie wiedzy-umiejętności-postaw podczas zaliczenia/egzaminu praktycznego z dużej części lub całości materiału,
- na poziomie wiedzy podczas zaliczania/egzaminu teoretycznego z dużej części lub całości materiału.

Zarówno formująca jak i podsumowująca weryfikacja efektów kształcenia studenta na poziomie wiedza-umiejętności-postawy odbywa się podczas przygotowania pracy licencjackiej/magisterskiej, których w ponad 90% na Wydziale to prace eksperymentalne wymagające powiązania teorii z praktyką.

Całościowa weryfikacja efektów kształcenia podsumowująca pracę studenta z całego okresu studiów (głównie na poziomie wiedzy i postaw) odbywa się w czasie egzaminu licencjackiego/magisterskiego i obrony pracy licencjackiej/magisterskiej.

Zasady oceniania wynikają z Regulaminu Studiów i regulaminów niektórych zakładów Wydziału.

Ocena okresowa nauczycieli akademickich należy do zakresu działań Wydziałowej Komisji do spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia prowadzonej pod kątem wypełniania obowiązków dydaktycznych oraz Komisji Oceny Nauczycieli Akademickich, pod kątem oceny działań naukowo-dydaktycznych. Ocena uwzględnia ocenę studentów i doktorantów, ocenę bezpośredniego przełożonego oraz kierownika jednostki organizacyjnej. Przedmiotem oceny są obowiązki w zakresie kształcenia i wychowania studentów i doktorantów, osiągnięcia naukowe oraz dydaktyczne, postępy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz uczestnictwo w pracach organizacyjnych Wydziału.

Ocena pracowników niebędących nauczycielami akademickimi dokonywana jest na podstawie oceny pracy pracowników dziekanatu, która odbywa się na bieżąco, studenci mają możliwość wypełnienia ankiety dostępnej w obszarze Dziekanatu Wydziału i wrzucenie jej do skrzynki umieszczonej w pobliżu Dziekanatu.

Polityka kadrowa Wydziału prowadzona jest przez dobór i selekcję pracowników Wydziału, przede wszystkim poprzez ogłaszanie otwartych konkursów oraz zatrudnianie wybitnych magistrantów i doktorantów.

Okresowe oceny nauczycieli przeprowadzane są zgodnie z zachowaniem terminów wyznaczonych przez ustawę.

Ankietyzacja zajęć dydaktycznych ma charakter ogólnouczelniany i od semestru letniego roku akademickiego 2011/2012 przeprowadzana jest w formie elektronicznej (w trakcie wizytacji przedstawiono częściowe wyniki ankietyzacji – dane ilościowe wygenerowane z systemu elektronicznego, jednak nie dotyczyły one zakończonego okresu badania). W opinii Dziekana Wydziału z ankietyzacją elektroniczną wiąże się wiele obaw, zwłaszcza dotyczących liczby studentów, którzy przystąpią do badania oraz negatywnych postaw nauczycieli związanych z braku obiektywizmu wynikającego z tej frekwencji. Władze Wydziału wyraziły również niezadowolenie z powodu braku możliwości modyfikacji ankiety na poziomie Wydziału. W poprzednich okresach ankieta przeprowadzana była w formie papierowej, jednak w trakcie wizytacji nie przedstawiono jej analizy. Przedstawiciele studentów brali udział w procesie konstruowania koncepcji ankiety oraz treści pytań, jednak wyrażają przekonanie, że jej konstrukcja posiada wady, nie odzwierciedla podstawowych oczekiwań studentów i wymaga przemyślanej modyfikacji.

Dobłą praktyką towarzyszącą ocenie nauczycieli akademickich jest ocena grupy studentów przez nauczyciela, który prowadził zajęcia (pytania dotyczą kultury zachowania podczas zajęć, oceny współpracy z grupą, czy rozkładu ocen z przedmiotu). Wypełniona przez nauczyciela ankieta służy dziekanowi oraz kierownikom jednostek do analizy wyników ankiet studenckich oraz ułatwia wskazywanie potencjalnych źródeł skrajnie dobrych lub skrajnie złych ocen.

Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej corocznie przeprowadzane są wśród uczestników studiów doktoranckich anonimowe ankiety, oceniające wykładowców. Z Uchwały Nr 54/2011 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dn.13.06.2011r. wynika, iż w ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych pod uwagę brane są także oceny wystawiane na podstawie ankiet doktoranckich. Niestety brak jest dokumentacji, odnoszącej się do analizy danych, zebranych z ankiet, i wyciągania z nich wniosków, w związku z czym nie ma możliwości oceny skuteczności tych działań. Ponadto doktoranci, jako osoby prowadzące zajęcia ze studentami, również podlegają ocenie ankietowej. Jak wynika z rozmów z przedstawicielami doktorantów, nie dostają oni jednak informacji zwrotnej o opiniach studentów na ich temat.

Ankiety, oceniające zajęcia dydaktyczne, nie są prowadzone wśród uczestników studiów doktoranckich.

Ocena działalności naukowej kadry akademickiej Wydziału jest elementem okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Poziom działalności naukowej Wydziału należy ocenić jako wysoki i prowadzony w obszarze związanym z prowadzonym kształceniem. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, potwierdziła ten fakt przyznając Wydziałowi Farmacji prawo do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych.

Można więc przypuszczać, iż procedury dotyczące oceny prowadzonych na Wydziale badań naukowych wspomagających proces dydaktyczny są skuteczne.

Posiadane zasoby materialne Wydziału wspomagające proces dydaktyczny należy ocenić bardzo wysoko. Wydział został przeniesiony do nowego budynku wybudowanego z wykorzystaniem środków UE. W tym zakresie może on być uznany jako ośrodek wiodący w kraju. Wydział i Uczelnia wykorzystuje możliwości korzystania ze środków UE od dawna i należy to ocenić bardzo wysoko.

Między innymi Wydział zrealizował:

- projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu sąsiedztwa Litwa - Polska, Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (Projekt 2005/168/1VL-270): „Utworzenie laboratorium analiz farmaceutycznych w transgranicznym obszarze polsko-litewskim”, który jest realizowany w ramach programu INTERREG IIIA przez Wydział Farmaceutyczny Akademii Medycznej w Białymstoku oraz Szpitale w Lazdijai, Marijampolu i Kalwarii (Litwa).
- projekt: Utworzenie nowoczesnej bazy dydaktyczno - naukowej dla potrzeb Euroregionalnego Centrum Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Stronami umowy są: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości - Instytucja Pośrednicząca oraz Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, I Osi priorytetowej Nowoczesna Gospodarka, Działania I.1 Infrastruktura uczelni.

Działania te należy ocenić bardzo wysoko, gdyż są one przejawem przedsiębiorczości i innowacyjności w działaniu i zdobywaniu środków na działalność dydaktyczną.

Jednocześnie procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewidują w zadaniu VIII Wydziałowego Zespołu do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia: ocenę warunków kształcenia. Prowadzona ona będzie przez ankiety wypełniane przez grupy robocze zespołów podczas hospicacji (raz w roku w czerwcu).

Weryfikacja zasobów materialnych, dydaktycznych jak i naukowych, odbywa się w oparciu o Zarządzenie Rektora Nr 61/10 z dn.29.11.2010r. w sprawie wprowadzania „Instytucji Inwentaryzacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”. Protokoły z inwentaryzacji przekazywane są kierownikom odpowiednich jednostek.

Ponadto Wydział zapewnia doktorantom możliwość korzystania ze wsparcia naukowego i finansowego. Doktoranci korzystają z pomocy opiekunów naukowych/promotorów, a także porad prawnych.

Jakość obsługi administracyjnej i warunków kształcenia jest przedmiotem ogólnouczelnianych badań ankietowych (ankieta oceny pracy dziekanatu) oraz podlega odrębnej ocenie przy okazji hospicacji zajęć dydaktycznych. W trakcie hospicacji gromadzone są opinie studentów nt. dostępu do biblioteki i jakości księgozbioru, wyposażenia sal dydaktycznych, wyposażenia i dostępu do aparatury naukowo-badawczej oraz sprzętu laboratoryjnego, dostępu do komputerów oraz przystosowanie obiektów dydaktycznych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyniki ankietyzacji nauczycieli akademickich dotychczas były przedmiotem dyskusji pomiędzy dziekanem a nauczycielami oraz przekazywane kierownikom zakładów celem podejmowania interwencji.

Informacje na temat kształcenia znajdują się w informatorach, na stronach internetowych Uczelni oraz Wydziału z wyszczególnieniem oferty dydaktycznej. Informacji o kształceniu i uzyskiwanych kwalifikacjach udziela także kadra aktywna zawodowo. Informacje dotyczące jakości kształcenia (ograniczone do składu komisji i zespołów) są umieszczone na stronie internetowej http://www.umb.edu.pl/wf/komisje_dziekanske

Brak jest rozpowszechnionych informacji dotyczących przeprowadzonych analiz i ich skutków.

W opinii studentów świadomość na temat polityki zapewniania jakości kształcenia na Wydziale jest wciąż niewielka, nie są powszechnie znane elementy systemu ani efekty ankietyzacji nauczycieli akademickich, co z kolei może stanowić istotny powód braku zaangażowania studentów w dobrowolny udział w badaniu (około 20% na podstawie wstępnych przewidywań), co szczególnie w przejściu na nowy sposób przeprowadzania badania stanowi jedną z istotnych przyczyn braku zaangażowania studentów w dobrowolny udział w badaniu (około 20% na podstawie wstępnych przewidywań).

Na Wydziale funkcjonuje Zintegrowany system zarządzania uczelnią w tym Wirtualny Dziekanat (APR System), gdzie studenci i pracownicy mogą otrzymać wszystkie istotne dla nich informacje w strefie logowanej. Ramowy plan studiów dostępny jest na stronie Uczelni w strefie nielogowanej.

Dostęp do programów studiów nie jest ograniczany. Wydział zapewnia studentom dostęp do niezbędnych w toku studiów informacji. Informacje o planach studiów, programach nauczania, praktykach zawodowych oraz procedurach rekrutacji na poszczególne kierunki studiów są publicznie dostępne w witrynie internetowej Uczelni, oraz na tablicach ogłoszeń Wydziałów. Szczegółowe informacje na temat programu kształcenia można również uzyskać za pośrednictwem opiekunów lat.

Informacja o efektach kształcenia nie została udostępniona studentom, ponieważ efekty kształcenia zostały zatwierdzone przez Senat w dniu 31.05.2012 r (Protokół z posiedzenia z dn. 31.05.2012 r.), tj w czasie wizyty Zespołu Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Uczelni.

Doktoranci mają nieograniczony dostęp do programów studiów, a także organizacji i procedur toku studiów, które są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni. Jak wynika z rozmów z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, niezbędne informacje otrzymują także drogą mailową od pracownika dziekanatu.

W Uczelni obowiązuje Kodeks Etyki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku przyjęty Uchwałą Senatu UMwB Nr 55/2011 z dnia 13 czerwca 2011 roku, który zobowiązuje wszystkich członków społeczności akademickiej do przestrzegania zasad etyki, w tym przede wszystkim tych związanych z: godnością, wolnością, odpowiedzialnością, poszanowaniem życia ludzkiego, uczciwością i sprawiedliwością.

Ponadto w Uczelni funkcjonuje Kodeks Etyki Studenta i Doktoranta UMwB wprowadzony Uchwałą Senatu UMwB z dnia 27 lutego 2012 roku.

Trudno ocenić efektywność działań wynikających z stosowania ww. kodeksów ze względu na czas ich wprowadzenia.

Załącznik nr 5 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Załącznik nr 6 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia - wg badań jednostki

Wewnętrzny System Zapewniania jakości kształcenia znajduje się w fazie przejściowej. Ciągłe jeszcze funkcjonują stare struktury: Rada Programowa oraz Rada Pedagogiczna oraz powstały nowe: Wydziałowa Komisja i Zespół do spraw Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Procedury wypracowane przez władze Wydziału są dość szczegółowe i zakładają ocenę na wszystkich poziomach kształcenia. Trudno jest jednak ocenić efektywność systemu ponieważ brak jest ostatecznych analiz, raportów i działań naprawczych z nich wynikających.

Bardzo wysoko należy ocenić działania zmierzające do podnoszenia jakości kształcenia, w tym: Model zarządzania jakością w UMwB, który Uczelnia chce wdrożyć w najbliższym czasie. W modelu znajduje się moduł: Wdrożenie we współpracy z pracodawcami modelu zarządzania jakością kształcenia – projekt został zakwalifikowany do realizacji w ramach programów operacyjnych – Kapitał Ludzki

W opinii studentów ocena efektywności obecnego modelu nie jest jeszcze możliwa ze względu na to, że działa on od niedawna i nie można porównać poszczególnych jego elementów. W praktyce niektóre z działań są kontynuacją dobrych praktyk z lat ubiegłych, które w bieżącym roku akademickim zostały jedynie sformalizowane. W opinii samorządu studentów w porównaniu do procedur obowiązujących przed 23 lutego 2012 roku, obecny model jest bardziej przejrzysty i w pełni odpowiada oczekiwaniom samorządu.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej nie funkcjonuje w sposób satysfakcjonujący w obszarze studiów doktoranckich. Choć prowadzone są badania ankietowe wśród doktorantów, brak jest analizy uzyskanych danych i wniosków z nich płynących. Zajęcia nie podlegają hospitacji, która pozostaje na razie w sferze planów, wobec czego nie istnieją raporty z oceny własnej w

czasie hospitacji zajęć. Odpowiednie rozwiązania nie zostały jeszcze w pełni wprowadzone, wobec czego nie można ocenić ich efektywności.

Dotychczasowe metody monitorowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia opierały się na analizie ankiet studentów i ocen nauczycieli akademickich, a także monitorowaniu procesu kształcenia poprzez prowadzenie hospitacji i procedur dyplomowania.

Obecnie Wydział opracował znacznie bardziej złożone metody i procedury oceny jakości kształcenia. Trudno jest jednak oceniać ich skuteczność, ponieważ są na etapie wdrażania.

Efektywność oceny doskonalenia systemu należy ocenić jako dobrą.

Zespół Oceniający PKA, na podstawie wizytacji dokonanej 17-18 lutego 2011 roku na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny laboratoryjnej UMwB dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku farmacja na poziomie studiów jednolitych, system oceniony był bardzo słabo.

I Wniosek Zespołu oceniającego brzmiał: **Proces ankietyzacji funkcjonujący w Uczelni nie spełnia założonej roli i nie przynosi efektów.** Studenci zwracali wówczas uwagę na brak informacji zwrotnej dotyczącej dokonywanej przez nich oceny pracowników dydaktycznych, co ich zniechęcało w wypełnianiu tych ankiet. Zwrócili także uwagę, że niektóre pytania ankiety są niezrozumiałe.

Obecnie stworzone zostały procedury i wypracowane właściwe mechanizmy. Wyniki ankietyzacji są rozpowszechniane po stworzeniu raportu z ankietyzacji. Jednak ciągle ocena efektywności działania systemu jest niemożliwa ze względu na krótki czas jaki upłynął od podjęcia stosownych uchwał.

II wniosek Zespołu oceniającego brzmiał: **W UMwB nie powołano Uczelnianego Systemu Oceny i Zapewniania Jakości Kształcenia i dalej w Uczelni nie istnieje Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia.**

Zwrócono wówczas uwagę na brak właściwych struktur zapewniania jakości kształcenia. Obecnie struktury uczelniane i wydziałowe tworzące system powstały na uczelni, ale ocena ich efektywności działania jest niemożliwa ze względu na krótki czas od ich powstania.

Załącznik nr 7 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wymagających działań korygujących, naprawczych lub doskonalących wskazanych podczas poprzedniej oceny instytucjonalnej dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego² - częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura systemu zapewniania jakości kształcenia została stworzona zarówno na poziomie uczelni, jak i wydziału w lutym 2012 roku, trudno jest więc ocenić jej efektywność. Brak jest wpływu interesariuszy zewnętrznych na tworzenie systemu.

2) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości obejmuje wszystkie formy kształcenia i czynniki wpływające na jego jakość, choć zasięg jego oddziaływania w obszarze studiów podyplomowego kształcenia specjalistycznego w zasadzie nie istnieje.

3) Skuteczność systemu zapewniania jakości kształcenia raczej wynika z kultury jakości akademickiej na Wydziale niż z przyjętych rozwiązań strukturalnych i proceduralnych. Efektywność struktur jest trudna do oceny ponieważ powstały trzy miesiące temu.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku prowadzi czteroletnie, aktualnie wyłącznie stacjonarne studia doktoranckie (choć Regulamin SD umożliwia także studia niestacjonarne) z opiekuna naukowego i pod jego kierunkiem.

Warunki i tryb rekrutacji na stacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB na rok 2011/2012 zawarte są w Uchwale Nr 36/2010 Senatu z dn. 28.05.2010r. Dokument ten określa m.in. że rekrutacja na studia doktoranckie odbywa się w trybie postępowania kwalifikacyjnego, mającego

charakter konkursowy, opierającego się na ocenie punktowej, stanowiącej Załącznik nr 1 do Uchwały, a także podaje wykaz dokumentów niezbędnych do złożenia i egzaminów, które kandydat musi zdać. Rekrutację przeprowadza komisja rekrutacyjna (aktualnie w jej składzie nie ma przedstawiciela doktorantów). Limit miejsc zatwierdzany jest przez Rektora. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne, a kandydaci są o nich informowani w formie decyzji, od której przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od daty doręczenia. Decyzje w sprawie odwołań podejmuje Rektor. Szczegółowy harmonogram, określający terminy i warunki postępowania podawany jest do publicznej wiadomości za pomocą Internetu oraz w formie ogłoszeń wywieszonych w siedzibie Uniwersytetu. Uchwała Nr 37/2011 Senatu z dn.24.05.2011r. określiła dokładny harmonogram postępowania rekrutacyjnego na stacjonarne studia doktoranckie w roku akademickim 2011/2012. Aktualnie ustalono już warunki i tryb rekrutacji na SD na rok akademicki 2012/2013 oraz terminy rekrutacji na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. Kandydaci mogą ubiegać się o przyjęcie na studia doktoranckie w dwóch dziedzinach: nauki farmaceutyczne oraz nauki medyczne - dyscyplina biologia medyczna.

Indywidualny program studiów, zaakceptowany przez opiekuna naukowego, określający zadania przewidziane do realizacji w każdym semestrze, a w szczególności opis planowanych badań naukowych, przedkładany jest przez doktoranta do zatwierdzenia kierownikowi studiów do końca pierwszego semestru. Kontrola realizacji programu należy do obowiązków kierownika studiów doktoranckich i odbywa się poprzez analizę sprawozdań doktorantów, zaakceptowanych uprzednio przez opiekunów naukowych/promotorów, składanych w terminie 7 dni od dnia zakończenia każdego semestru. Doktoranci uczęszczają na objęte planem studiów zajęcia. Mają oni także możliwość uczestniczenia w wykładach organizowanych przez firmy farmaceutyczne oraz w wykładach profesorów wizytujących. Poprzez uczestnictwo w zespołach badawczych, kształtują podstawowe dla uczonego cechy: rzetelności naukowej i zdolności do współpracy z innymi badaczami. Aktualnie opracowany jest już, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn.05.10.2011r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich, nowy Regulamin Studiów Doktoranckich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, obowiązujący od roku akademickiego 2012/2013, wprowadzony na mocy Uchwały Nr 25/2012 Senatu z dnia 18.04.2012r.

W roku akademickim 2010/2011 przyjęto na pierwszy rok studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej 7 osób, a studia te odbywało wówczas 19 osób - na roku II - 6 osób (ponieważ jedna osoba zrezygnowała w trakcie III semestru nauki), na III- 4 osoby i na roku IV- 2 osoby; 1 osoba obroniła swój doktorat w przewidzianym terminie, druga w późniejszym. W postępowaniu kwalifikacyjnym na rok 2011/2012, na I rok studiów doktoranckich zostało przyjętych 10 osób (zwiększono limit przyjęć o 3 miejsca, co zatwierdziła Rada Wydziału i Senat), brak było decyzji odmownych. W związku z tym na Wydziale studia odbywało do niedawna 27 osób - na roku II - 7 osób, na roku III - 6 osób i na roku IV - 4 osoby. W ostatnim czasie jedna doktorantka zrezygnowała z przyczyn osobistych, a druga obroniła pracę doktorską. Zwykle uczestnicy studiów doktoranckich finalizują te studia obroną pracy doktorskiej, niekiedy odbywa się to w późniejszym terminie. Przyczyn tego stanu rzeczy należy upatrywać w podejmowaniu przez doktorantów pracy zarobkowej, a także w ich osobistych decyzjach życiowych.

Doktoranci są współautorami wielu prac naukowych. W latach 2009-2012 ukazało się ich około 200.

Program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB jest uchwalany przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów. Dotyczy to zarówno programów opracowanych według dotychczasowych zasad, jak również według nowego cyklu kształcenia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Aktualnie Wydział posiada już zatwierdzony przez Senat UMwB w dn. 31.05.2012r. plan i program studiów doktoranckich oraz sylabusy i punkty ECTS na najbliższe lata.

Zarówno forma zaliczania zajęć, jak i plan podawane są do wiadomości uczestników studiów odpowiednio wcześniej. Doktoranci mają nieograniczony dostęp do informacji o programach studiów, a także ich organizacji i procedurach toku studiów. W trakcie każdego roku prowadzą zajęcia dydaktyczne w wymiarze nie większym niż 90 godzin rocznie. Podczas bezpośredniej rozmowy z przedstawicielami doktorantów ustalono, iż nie mają oni wiedzy na temat zajęć fakultatywnych, w których mogliby uczestniczyć. Mają natomiast możliwość wzięcia udziału w warsztatach organizowanych przez firmy farmaceutyczne. Wśród prowadzonych na SD zajęć, doktoranci podkreślali szczególną przydatność w pracy naukowo-badawczej następujących przedmiotów: Zasady opracowywania i prezentacji wyników badań (I rok, sem. II), Biostatystyka w badaniach naukowych (I rok, sem. II), Język

angielski w nauce (I rok, sem. I i II; II rok, sem. III i IV) oraz Komunikacja interpersonalna (III rok, sem. V). Warto podkreślić, że na prośbę doktorantów, od roku akademickiego 2012/2013 zwiększyła się liczba godzin poświęconych na zajęcia ze statystyki (z 15 do 45 godz.).

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej umożliwia swoim doktorantom pracę naukową w zespołach badawczych, a uczestnicy studiów doktoranckich mogą publikować wyniki swoich badań w czasopiśmie naukowych.

Zasoby kadrowe, dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych, prowadzących zajęcia na studiach doktoranckich oraz sprawujących opiekę naukową nad doktorantami są wystarczające. Obecnie brak jest udziału kadry spoza Uczelni w kształceniu na studiach doktoranckich.

Program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB jest uchwalany przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów.

Uczelnia nie prowadzi studiów podyplomowych wypełniających kryteria Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742)

Władze Wydziału przedstawiły uczestnikom studiów doktoranckich (SD) koncepcję planów i programów studiów wg. nowych założeń, obejmujących m.in. wprowadzenie efektów kształcenia na SD. Przedstawiono także sposób wyceny punktów ECTS. Obecnie na Wydziale przygotowano plan i program oraz sylabusy i punktację ECTS na studiach doktoranckich, opracowane według nowego cyklu kształcenia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Uchwałą Nr 48/2012 Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dn.31.05.2012r. w sprawie zatwierdzania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów WF, na podstawie par. 40 ust. 2 pkt. 5 Statutu UMwB zatwierdzono efekty kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej na studiach doktoranckich.

Efekty kształcenia na studiach doktoranckich podlegają stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego/promotora w bezpośrednim kontakcie z doktorantem oraz poprzez co semestralnie składane na ręce kierownika studiów sprawozdania z realizacji indywidualnego programu, a zaakceptowane uprzednio przez opiekuna naukowego/ promotora. Wyniki dotychczasowej pracy doktoranta podlegają także ocenie na otwartych sesjach naukowo-sprawozdawczych. Jakość kształcenia weryfikowana

jest również poprzez ocenę udziału doktorantów w konferencjach, publikacjach naukowych oraz ich uczestnictwo w badaniach prowadzonych na Wydziale. Niestety brak jest badań ankietowych odnoszących się do poszczególnych przedmiotów oraz wyciągania wniosków płynących z ankiet oceniających wykładowców. Uczestnicy studiów doktoranckich potrafią sami określić cele własnej edukacji oraz stopień ich realizacji na podstawie nabywanych umiejętności prowadzenia badań, przygotowywania publikacji itp.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego² - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB jest uchwalany przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów. Wydział posiada już zatwierdzony przez Senat UMB plan i program studiów doktoranckich oraz sylabusy i punkty ECTS w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji na najbliższe lata. Wydział umożliwi swoim doktorantom pracę naukową. Zasoby kadrowe Wydziału są wystarczające.

2) Wydział nie prowadzi studiów podyplomowych w rozumieniu Ustawy.

3) Program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB jest uchwalany przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów.

4) Na Wydziale przygotowano plan i program oraz sylabusy i punktację ECTS na studiach doktoranckich, opracowane według nowego cyklu kształcenia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji.

5) Efekty kształcenia na studiach doktoranckich podlegają stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego/promotora oraz kierownika studiów doktoranckich. Weryfikacja odbywa się także na otwartych sesjach naukowo-sprawozdawczych. Niestety aspekt ankietyzacji i analizy uzyskanych danych nie jest wystarczająco wykorzystywany.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zatrudnionych jest łącznie 119 nauczycieli akademickich, w tym 21 profesorów tytularnych, 18 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 52 doktorów i 28 pozostałych nauczycieli bez stopnia naukowego. W minionych 5-ciu latach 5 osób uzyskało tytuł naukowy profesora z dziedziny nauk medycznych, 9 osób stopień naukowy doktora habilitowanego z dziedziny nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna i 58 osób stopień naukowy doktora, a w tej liczbie 37 osób z dziedziny nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna i 21 osób z dziedziny nauk farmaceutycznych w dyscyplinie nauki farmaceutyczne. Dane te wskazują na zauważalny rozwój kadry, szczególnie na niższych szczeblach kariery, choć, co należy podkreślić, z pomocą innych, pozauczelnianych jednostek liczba osób z tytułem profesora wzrosła o 50%.

Stosunkowo umiarkowany ogólnie rozwój kadry dydaktycznej z pewnością związany był też z nieposiadaniem przez ocenianą jednostkę do 2012 roku uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych. Fakt uzyskania tych uprawnień w bieżącym roku stanowi jedno z największych osiągnięć Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Zajęcia dydaktyczne na studiach wszystkich realizowanych kierunków oraz na studiach doktoranckich prowadzą wybitni naukowcy, którzy oprócz niekwestionowanego dorobku naukowego posiadają udokumentowane dyplomami specjalizacji, kompetencje zawodowe zarówno z odpowiednich specjalności nauk farmaceutycznych, jak też medycyny laboratoryjnej i stosowanych nauk kosmetycznych.

Okoliczności te sprawiają, iż absolwenci wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Wydziale posiadają odpowiednio wysoką wiedzę, umiejętności i kompetencje. Zatem należy wysoko ocenić politykę kadrową jednostki w każdym ocenianym aspekcie.

W opinii studentów kadra dydaktyczna Wydziału prezentuje bardzo wysoki poziom merytoryczny. Podczas spotkania studenci podkreślali, że bardzo pozytywne opinie absolwentów o kadrze Wydziału stanowiły jeden z głównych motywów podjęcia studiów w UMwB. Ich zdaniem kompetencje nauczycieli akademickich doskonale korespondują ze

specjalnościami prowadzonymi na poszczególnych kierunkach, a metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia.

a) wymiar praktyk dydaktycznych, realizowanych przez doktorantów, jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych i wynosi 90 godzin rocznie, przy czym praktyki te realizowane są jako samodzielne prowadzenie zajęć. Istnieje także możliwość prowadzenia dydaktyki w języku angielskim, na zasadzie dodatkowych umów. W trakcie rozmowy z przedstawicielami doktorantów ustalono, iż obowiązujące przepisy Rozporządzenia są przestrzegane z niewielkimi wyjątkami, tj. zgłoszono sporadyczne przypadki przekraczania limitu godzin, za które nie jest wypłacane przysługujące wynagrodzenie. Należy także podkreślić, że prowadzona przez doktorantów dydaktyka jest zgodna z ich zainteresowaniami naukowymi. Doktoranci opracowują, przy pomocy opiekuna naukowego/promotora, konspekty i materiały niezbędne do samodzielnego przeprowadzenia zajęć dydaktycznych, które są następnie zatwierdzane przez kierownika jednostki, w której odbywają się te zajęcia. Ponadto w opinii doktorantów, uzyskują oni adekwatne do ich potrzeb wsparcie naukowe ze strony opiekunów naukowych/promotorów, a promotorzy mają przeciętnie 1 doktoranta pod swoją opieką. W ramach zajęć z komunikacji interpersonalnej, uczestnicy studiów doktoranckich mogą nabywać umiejętności potrzebne do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego. Dotychczas odbywały się one dopiero na III roku studiów (sem. V), ale na prośbę doktorantów zostały przeniesione na I rok. W opinii doktorantów, dodatkowe szkolenia pedagogiczne byłyby jednak jak najbardziej korzystne. -

b) doktoranci pozytywnie oceniają kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie prowadzonych na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej zajęć. Przypadków zmiany opiekuna naukowego / promotora nie odnotowano. Jednak, to, co dało się zauważyć w trakcie spotkania z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, to ich bierność w dyskusji na tematy związane z ewentualnymi zmianami, które mogłyby zostać dokonane w procesie kształcenia, w tym w warunkach panujących na poszczególnych zakładach/pracowniach i w ogólnych warunkach studiowania oraz na temat minusów ich obecnej sytuacji. Można to odczytać, albo jako brak sugestii ze strony doktorantów, albo obawę przed wyrażaniem krytycznych opinii i zgłaszaniem ewentualnych uwag.

Obecnie Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej prowadzi studia:

- jednolite magisterskie – kierunek Analityka Medyczna
- jednolite magisterskie – kierunek Farmacja
- I stopnia – kierunek Kosmetologia
- III stopnia – studia doktoranckie

Aby podołać kryteriom dobrego kształcenia jednostka już dysponuje i ciągle rozwija zasoby infrastrukturalne, badawcze i dydaktyczne.

Na kierunku Analityka Medyczna wszystkie kluczowe dla zawodu diagnosty laboratoryjnego przedmioty kształcenia, realizowane są przez jednostki dydaktyczne Wydziału posadowione na bazie jednostek ochrony zdrowia (Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa). Kadre dydaktyczną prowadzącą kształcenie zawodowe stanowią nauczyciele akademicy o uznanej pozycji naukowej i co należy podkreślić, zawodowej. Takie jednostki dydaktyczne jak: Zakład Diagnostyki Biochemicznej, Zakład Diagnostyki Hematologicznej, Zakład Laboratoryjnej Diagnostyki Klinicznej należą do najlepszych w kraju tak pod względem naukowym, jak też zawodowym. Nic nie może zastąpić nauczania przedmiotów zawodowych w dobrym laboratorium wieloprofilowego Szpitala Specjalistycznego. Jedynie takie okoliczności gwarantują u przyszłego absolwenta wymaganą wiedzę, umiejętności i kompetencje zarówno analityczne, jak też diagnostyczne.

Dla kierunku Farmacja wybudowano i oddano do użytku nowoczesny gmach Euroregionalnego Centrum Farmacji, w którym ulokowane są jednostki o profilu chemiczno-farmaceutycznym wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę, dostępną również dla studentów. Rozbudowano kluczowy dla kierunku Farmacja – Zakład Farmacji Stosowanej wzbogacając go o boks aseptyczny i pracownię leku recepturowego. Ponadto, co jest godne podkreślenia, dla odpowiedniego kształcenia zawodowego utworzono Aptekę Szkoleniową odpowiadającą wymaganiom Prawa Farmaceutycznego stawianym aptekom ogólnodostępnym. W aptece tej studenci uczą się przedmiotów Farmacja Praktyczna i Opieka Farmaceutyczna. Wydział uruchomił też dwie uczelniane apteki otwarte, które również są bazą szkoleniową dla studentów kierunku Farmacja.

Dla kierunku Kosmetologia utworzono dwie nowoczesne pracownie: Samodzielną Pracownię Kosmetologii i Samodzielną Pracownię Medycyny Estetycznej do celów

kształcenia zawodowego. Ponadto utworzono Centrum Kosmetologii i Farmacji oraz NZOZ Medycyny Estetycznej i Dermatologii, które świadcząc usługi dla ludności są jednocześnie bazą szkoleniową dla studentów kierunku Kosmetologia.

Cała omówiona wyżej infrastruktura stanowi też bazę dla studentów Studium Doktoranckiego.

Dopełniając, zarówno zajęcia dydaktyczne, jak i prace naukowe na Wydziale prowadzone są w 29 jednostkach, w tym 24 zakładach i 5 samodzielnych pracowniach wyposażonych w nowoczesną aparaturę zakupioną również ze środków unijnych. Oddane do użytku Euroregionalne Centrum Farmacji na powierzchni 8013,46 m² mieści 2 sale wykładowe, 11 sal seminaryjnych (w tym sale komputerowe), laboratoria i pracownie naukowe. Cały budynek wyposażono w infrastrukturę techniczną podstawową i aparaturę wysoko specjalistyczną do celów naukowych i dydaktycznych. Ponadto budynek uzbrojono w multimedia i Internet bezprzewodowy.

Realizacja zakładanych celów dydaktycznych i naukowych również wynika z szerokiego uczestnictwa interesariuszy zewnętrznych. W procesie szeroko pojętego kształcenia głównymi interesariuszami zewnętrznymi są praktykujący lekarze, diagnosty laboratoryjni, aptekarze, kosmetolodzy, a także Towarzystwa Naukowe, takie jak: Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Kolegium Medycyny Laboratoryjnej oraz organizacje zawodowe, a w ich gronie Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Naczelna Izba Aptekarska, Okręgowa Izba Aptekarska i Izby Lekarskie.

Wydział współpracuje z wieloma Uczelniami i instytucjami badawczymi. Dzięki tej współpracy pracownicy, doktoranci i studenci mają dostęp do bazy o wysokich standardach naukowych.

Oto lista tych podmiotów:

- Grodno State Medical University (Białoruś)
- Medical Faculty of University of Duisburg-Essen (Niemcy)
- Medical Faculty of the University of Bonn (Niemcy)
- Institute of Pharmaceutical Biology of the University of Bonn (Niemcy)
- Faculty of Pharmacy, San Pablo University in Madrid (Hiszpania)
- Kaunas University of Medicine (Litwa)
- Faculty of Medicine of Vilnius University (Litwa)

- Faculty of Medicine of Lund University (Szwecja)
- Limburgs Universitair Centrum, Diepenbeek (Belgia)
- Hamamatsu University School of Medicine (Japonia)
- Belarusian State Medical University (Białoruś)
- National University of Pharmacy, Kharkov (Ukraina)
- Danylo Halytsky Lviv National Medical University (Ukraina)

Działania związane z wymianą studentów i kadry wiążą się również ze współpracą w ramach:

- Sekcji studenckiej PTFarm „Młoda Farmacja”, Oddział w Białymstoku
- Programu „Uczenie się przez całe życie”- Erasmus
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny – IFMSA Poland, Oddział w Białymstoku

Badania prowadzone we współpracy z tymi podmiotami dotyczą bardzo szerokiego spektrum współczesnej farmacji i medycyny laboratoryjnej.

W ocenie studentów baza dydaktyczna pozwala na komfortowe i efektywne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Obecni na spotkaniu przedstawiciele kół naukowych szczególnie podkreślili możliwość korzystania z infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej poza zajęciami dydaktycznymi.

Zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej odbywają się w 29 jednostkach (zakładach i samodzielnych pracowniach). Należy podkreślić, że w ostatnim czasie baza naukowo-dydaktyczna Uniwersytetu Medycznego została poszerzona o nowy obiekt- Euroregionalne Centrum Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z licznymi salami seminaryjnymi, wykładowymi, laboratoriami, pracowniami naukowo-dydaktycznymi. W budynku mieszczą się również jednostki Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. Pomieszczenia te pozostają do dyspozycji także uczestników studiów doktoranckich. Podczas spotkania z przedstawicielami doktorantów, nie zgłoszono uwag co do wielkości sal, w których są prowadzone zajęcia, ani do liczebności grup ćwiczeniowych. Doktoranci mogą korzystać ze sprzętu zakładów i samodzielnych pracowni, w tym ze specjalistycznej aparatury, co umożliwi im prowadzenie badań naukowych. Przedstawiciele doktorantów nie chcieli się jednak wypowiadać na temat ewentualnych ograniczeń w korzystaniu z ww. sal i sprzętu.

Do dyspozycji doktorantów pozostaje także Biblioteka Główna UMwB, w tym czytelnia książek i czasopism oraz pracownia komputerowa. Istnieje także możliwość zamówienia publikacji niedostępnych w Bibliotece. Poza zbiorami drukowanymi, doktoranci mogą korzystać z książek i czasopism elektronicznych oraz baz pełnotekstowych takich jak np. Ebsco, Nature, Science, Springer, Willey oraz innych baz bibliograficznych np. Medline, Scopus, Embase, w tym także z komputerów domowych. Dostępna na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej infrastruktura naukowa i dydaktyczna jest wystarczająca.

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku ma sformułowaną strategię rozwoju, która jest ściśle powiązana z jego polityką finansową.

Realizacja celów strategicznych jednostki opiera się o następujące założenia:

1. Doskonalenie procesu nauczania i poszerzanie odpowiedniej bazy dydaktycznej
2. Tworzenie dogodnych warunków do pracy naukowej i rozwój wysokiej jakości badań Naukowych.

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku jest uczelnią publiczną, która realizuje swoje cele strategiczne przede wszystkim w oparciu o subwencje państwowe. Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej otrzymuje zatem:

1. Dotację podmiotową z Ministerstwa Zdrowia na działalność dydaktyczną i na pomoc materialną dla studentów i doktorantów,
2. Dotację podmiotową z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utrzymanie potencjału badawczego Wydziału a także na utrzymanie Centrum Medycyny Doświadczalnej oraz dotacje celowe na prowadzenie badań i prac rozwojowych służące młodym naukowcom i doktorantom,
3. Dotację Ministerstwa Zdrowia lub Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację zadań inwestycyjnych.

Wprawdzie wymienione dotacje pokrywają minimum potrzeb związanych z istnieniem jednostki to aby następował jej planowy rozwój Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej aplikuje i efektywnie pozyskuje znaczące środki z programów operacyjnych z Unii Europejskiej.

W tym obszarze należy wymienić:

1. Program operacyjny – Kapitał Ludzki
 - Wyższa jakość kształcenia – środki kierowane na doksztalcanie i specjalizację kadry dydaktycznej,
 - Studiuję, badam, komercjalizuję – środki kierowane do młodych pracowników nauki i doktorantów,
 - Zarządzanie jakością we współpracy z pracodawcami.
2. Program Operacyjny – Rozwój Polski Wschodniej:
 - Utworzenie nowoczesnej bazy dydaktyczno-naukowej dla Euroregionalnego Centrum Farmacji,
 - Modernizacja bazy naukowej – środki przeznaczone na remonty budynków i zakup wyposażenia i aparatury,
 - Ośrodek analiz zagrożeń cywilizacyjnych i środowiskowych i sposobów przeciwdziałania – remont i modernizacja Zakładu Toksykologii i Zakładu Farmakognozji.
3. Program Operacyjny – Innowacyjna Gospodarka:
 - Opracowanie metod wykrywania markerów wskazujących na predyspozycje do rozwoju insulinooporności,
 - Śródbłonek naczyniowy w chorobach cywilizacyjnych od badań doświadczalnych do oferty innowacyjnego leku o działaniu śródbłonkowym.

Polityka finansowa Wydziału jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość kształcenia oraz realizację zadań badawczych i projakościowych. To umożliwia pracownikom prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie i w efekcie publikowanie prac w renomowanych periodykach naukowych. W ostatnich 5-ciu latach pracownicy Wydziału opublikowali 510 prac w poważnych periodykach o łącznym współczynniku wpływu $IF=904.274$. Wysoki i ciągle wzrastający potencjał naukowy Wydziału jest podstawą nawiązywania współpracy międzynarodowej zarówno w obszarze kształcenia, jak i badań naukowych. Swoistym ukoronowaniem tych wysiłków było utworzenie międzynarodowej sieci naukowej o nazwie „Metabolomika i eksperymentalna farmakologia raka”, w skład której wchodzi następujące jednostki:

- Zakład Chemii Leków Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
- Samodzielna Pracownia Analizy Leków Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

- Department of Analytical Chemistry San Pablo-CEU University Campus Montepincipe, 28668 Madrid, Spain
- Laboratory of Comparative Carcinogenesis, Center for Cancer Research, National Cancer Institute at Frederick, Frederick, MD 21702, USA
- Klinika Rozrodczości I Endokrynologii Ginekologicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Na uwagę zasługuje też realizowany projekt o nazwie „Utworzenie laboratorium analiz farmaceutycznych w trans granicznym obszarze polsko-litewskim” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu sąsiedztwa Litwa, Polska, Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA.

Te przykłady udowadniają, iż Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej z powodzeniem realizują swoje zadania strategiczne, zarówno dydaktyczne, jak i naukowe w oparciu o skutecznie pozyskiwane środki finansowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego² wyróżniająco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Bardzo dobra kadra o wysokich kompetencjach naukowych i zawodowych zapewniająca studentom i doktorantom bezpośredni kontakt z nowoczesną wiedzą i mistrzostwem zawodowym,
- 2) Wyjątkowy rozwój bazy laboratoryjnej w postaci Euroregionalnego Centrum Farmacji a także znakomite wyposażenie aparaturowe jednostek Wydziału,
- 3) Pełna harmonia polityki finansowej z realizacją założonych celów strategicznych. Bardzo szerokie i efektywne pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych, w tym programów europejskich.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Badania naukowe prowadzone są we wszystkich jednostkach Wydziału, tj. w 24 Zakładach i 5 Samodzielnych Pracowniach, w wyraźny sposób odzwierciedlających 3 kierunki studiów (farmacja, analityka medyczna, kosmetologia) realizowanych na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. Jednostki te są dostępne dla doktorantów i członków studenckich kół naukowych, którzy mogą korzystać ze specjalistycznej aparatury.

Poza wymienionymi jednostkami – Zakładami i Samodzielnymi Pracowniami, istnieje *Centrum Medycyny Doświadczalnej*, zaliczane do najnowocześniejszych ośrodków doświadczalnych w Europie, zapewniające m. in. uzyskiwanie i utrzymywanie zwierząt doświadczalnych oraz prowadzenie szeroko zakrojonych badań.

Jednostki organizacyjne tworzące strukturę Wydziału są w większości kierowane przez samodzielnych pracowników naukowych – profesorów tytularnych (19) oraz doktorów habilitowanych (6); wyjątek stanowią Zakłady Farmakognozji i Farmacji Klinicznej oraz Samodzielna Pracownia Kosmetologii i Pracownia Analizy Leków, którymi kierują doktorzy.

Dorobek naukowy jednostek organizacyjnych Wydziału za lata 2007-2012 (luty), mierzony sumaryczną wartością IF wynosi: 977.573; (średnia roczna wartość w latach 2007-2011 ~ 176); liczba punktów KBN/MNiSW – 13. 888, jest znaczący.

W skład tego dorobku naukowego wchodzi 510 publikacji w czasopismach indeksowanych (IF), spośród ogólnej liczby – 1963 publikacji.

Poziom prac naukowych publikowanych w ponad 50. czasopismach, w tym renomowanych o zasięgu międzynarodowym jak np. *Adv. Med. Sci.* (16), *Thromb. Res.* (13), *Arch. Pharm.* (12), *Clin. Bioch.* (11), *Hepato Gastrol.* (10), *Neoplasma* (8), *Dig. Dis. Sci.* (8), *Fresenius Env. Bull.* (6), *Nat. Prod. Res.* (6), *Mol. Cellul. Bioch.* (7) i in., jest wysoki i świadczy zarazem, że kadra naukowa Wydziału rozwiązuje aktualne problemy naukowe będące przedmiotem zainteresowań wielu ośrodków akademickich na świecie.

Tematyka badawcza Wydziału jest ściśle powiązana z prowadzonymi kierunkami studiów: farmacja, analityka medyczna oraz kosmetologia.

Pracownicy naukowcy Wydziału potrafią także wykorzystać rezultaty swoich badań w praktyce, o czym świadczą zgłoszenia patentowe: 5 posiada już numer zgłoszenia, 4 są „w trakcie realizacji”.

Wydział posiada kategorię I – parametryzacja jednostek naukowych, końcowy wskaźnik efektywności – 82,85 w kategorii „*Jednostek naukowych nieklinicznych*”. Biorąc

pod uwagę rezultaty rankingów, w tym Wydawnictwa Edukacyjnego „*Perspektywy*” oraz dziennika „*Rzeczpospolita*” wyraźnie wylania się wysoka pozycja Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, w skład którego wchodzi Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, szczegóły - Raport samooceny – str. 4.

Warto w tym miejscu dodać, że wizytowana jednostka, w której rozwija swoją działalność Centrum Medycyny Doświadczalnej jest jedyną instytucją w kraju upoważnioną do prowadzenia badań eksperymentalnych wraz z przeprowadzaniem zabiegów operacyjnych w warunkach SPF (specified patogen free).

Prowadzony w ramach jednostki kierunek studiów analityka medyczna wyróżnia się nie tylko Systemem Zarządzania Jakością – PN-EN ISO 9001-2009 ale także „...*najwyższą w kraju poprawnością wyników ocenianych w ramach powszechnego programu sprawdzianów między laboratoryjnych*”, co dobitnie świadczy, że poprzez wysoki poziom realizacji programu kształcenia absolwenci osiągnęli w pełni założone efekty kształcenia.

Znaczące osiągnięcia naukowe jednostki są pochodną sukcesów w zakresie pozyskiwania funduszy na coraz kosztowniejszą realizację projektów, bowiem podążanie za najlepszymi ośrodkami akademickimi na świecie wiąże się z organizacją specjalistycznych laboratoriów.

Lista uzyskanych przez Wydział grantów naukowych np. w Programach Ramowych Unii Europejskiej (European Research Council) oraz innych wiodących instytucji finansujących badania naukowe, szczególnie w układzie: partner – koordynator obejmuje 9 pozycji; okres realizacji 2005-2015 r., przeznaczone fundusze ok. 99 mln PLN, 300 tys. USD, 413.746 tys. euro.

Dla doktorantów Wydziału dostępne są również pracownie i specjalistyczne laboratoria uniwersytetów zagranicznych, z którymi Uniwersytet współpracuje (13) jak np. San Pablo University in Madrid Faculty of Pharmacy.

W realizacji projektów badawczych finansowanych przez międzynarodowe ośrodki uczestniczą również doktoranci jednostki korzystając z wydziałowych specjalistycznych laboratoriów, które swoim poziomem nie odbiegają od standardów najlepszych Uniwersytetów na świecie.

W latach 2007-2011 kadra Wydziału pozyskała 13 grantów naukowych przyznanych przez MNiSW oraz 1 z grupy „*Juventus plus*”. Firma farmaceutyczna ADAMED przyznała doktorantowi studiów doktoranckich w 2008 r. grant naukowy.

Ponadto w tym samym okresie pracownicy Wydziału realizowali projekty własne (90), statutowe (292) i dla „młodych naukowców” – 15.

Doktoranci są autorami lub współautorami 135. oryginalnych prac doświadczalnych, 40 poglądowych oraz 193 streszczeń zjazdowych, co jest rezultatem ich uczestnictwa w krajowych i zagranicznych sympozjach i konferencjach naukowych.

Podobnie studenci, przede wszystkim członkowie kół naukowych, uczestniczyli w realizacji prac badawczych i z ich współautorstwem ukazało się drukiem 35 oryginalnych publikacji i 19 prac poglądowych; ich udział w licznych sympozjach naukowych, także zagranicznych, zaowocował 164 streszczeniami zjazdowymi.

Działalność naukowa nauczycieli akademickich Wydziału została 2-krotnie wyróżniona międzynarodowymi nagrodami: *Young Investigator Award*, *International Society of Thrombosis and Haemostasis*, Meeting, Geneva, 2007 oraz „*Technology Transfer Award*” – fundator Director Center for Cancer Research, National Cancer Institute, Bethesda, USA.

Wydział jako jednostka naukowa uczestniczy w międzynarodowych konsorcjach lub sieciach naukowych obejmujących następującą tematykę badań: metabolomika i farmakologia nowotworów, poszukiwania mechanizmów działania naturalnych substancji antyoksydacyjnych i bioflawonoidów oraz mechanizmów farmakologicznej regulacji metabolizmu tkanki łącznej.

Obecnie 25 doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej prowadzi pod nadzorem opiekunów naukowych/promotorów badania naukowe w Zakładach i Samodzielnych Pracowniach tegoż Wydziału. Badania te są ściśle związane z profilem naukowym jednostki, w której doktorant odbywa studia doktoranckie. Uczestnicy studiów doktoranckich mogą korzystać ze stypendiów w celu odbycia specjalistycznych szkoleń. Stypendia te są przyznawane np. w ramach programów finansowanych ze środków UE z Europejskiego Funduszu Społecznego- „Studiuje, badam, komercjalizuję”. Aktualnie, jak wynika z danych przedstawionych przez Dział Nauki i Współpracy Międzynarodowej, z dotacji celowej dla młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich do 35 r.ż. w kwocie 10 000zł (na osobę), korzysta 6 doktorantów Wydziału. Dzięki uczestnictwu w zespołach badawczych, doktoranci nabywają niezbędnych umiejętności do samodzielnej pracy badawczej w przyszłości.

Studenci mają świadomość prowadzonych przez Wydział i jego jednostki kierunków badań, są one również przedmiotem zainteresowań kół naukowych, których przedstawiciele

mają możliwość uczestniczenia prowadzonych w zakładach projektach badawczych. Zasady udziału studentów w tych pracach ustalane są wewnątrz tych organizacji przy udziale opiekuna naukowego, nie są jednak w żaden sposób sformalizowane.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego ¹- wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa kryterium szczegółowego

Wysoki poziom działalności naukowej potwierdzony publikacjami w specjalistycznych, wiodących czasopismach naukowych obejmuje kierunki prac badawczych Wydziału (farmacja, analityka medyczna, kosmetologia); duża liczba finansowanych, m. in. przez UE, projektów badawczych; znaczący udział doktorantów i studentów w badaniach.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami .

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej współpracuje efektywnie z wieloma uniwersytetami w Europie, w tym na Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie, USA, Japonii - łącznie 13 podmiotów; podpisano 18 umów międzynarodowych oraz z innymi jednostkami organizacyjnymi – przemysł farmaceutyczny, laboratoria specjalistyczne w kraju i za granicą.

Współpraca międzynarodowa, z uwzględnieniem wpływu wymienionych czynników na proces dydaktyczny, w tym formułowanie i realizację programów kształcenia i jego efektów obejmuje 9 podmiotów, w których uczestniczyło ze strony Wydziału 31 osób, w tym doktoranci. Ponadto w latach 2007-2011 25 profesorów reprezentujących zagraniczne ośrodki akademickie oraz 20 samodzielnych pracowników naukowych krajowych uniwersytetów odwiedziło jednostkę z wykładami naukowymi oraz wykładami autorskimi dla studentów na temat „*innowacyjnych sposobów uzyskiwania efektów kształcenia*” (Japonia), „*rozszerzenia zakresu treści programowych oraz urozmaicenia i uatrakcyjnienia zajęć dydaktycznych*” (Słowenia, Litwa).

W latach 2008-2012 wymiana studentów w programie Erasmus przedstawia się następująco: wyjechało 9 osób, najczęściej na 3 miesiące; 2 profesorów w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych (Firat University, Turcja); w celach szkoleniowych 3 nauczycieli akademickich na 9-10 dni; przyjechała 1 studentka z Litwy w roku akad. 2008/2009.

Interesujące są rezultaty działalności naukowej w ramach współpracy Polsko-Hiszpańskiej pomiędzy Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku i Uniwersytetem San Pabla – CEU w Madrycie, w której uczestniczyło 6 nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, czego rezultatem jest 13 publikacji, 32 prezentacje na międzynarodowych sympozjach, udział w 30 kursach doszkalających.

W latach 2007-2011 studenci, doktoranci oraz pracownicy jednostek organizacyjnych Wydziału uczestniczyli w 6 projektach międzynarodowych oraz wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, np. Laboratory of Comparative Carcinogenesis Center for Cancer Research, NCI – Frederick, USA (3 osoby), Institute of Pharmacology and Toxicology, University in Bonn (3 osoby) i in.

„Wyższa jakość kształcenia kluczem rozwoju UMB” jest kolejnym przykładem szkolenia ukierunkowanego na rozwój potencjału dydaktycznego Uczelni.

Łączna liczba doktorantów, którzy uczestniczyli w projektach naukowych realizowanych w zagranicznych ośrodkach naukowych - 3 osoby, liczba zagranicznych wyjazdów nauczycieli akademickich 12.

W okresie sprawozdawczym 2007-2011 w Uniwersytecie organizowano liczne szkolenia i kursy dla studentów i doktorantów jak np. w ramach projektu Kapitał Ludzki – program wspierania doktorantów UMB „*Studiuję, badam, komercjalizuję*”, współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizacja tego projektu w latach 2010-2012 stwarza okazję do wymiany zagranicznej dla 12 nauczycieli akademickich Wydziału, którzy zdobędą doświadczenie w zakresie najnowszych osiągnięć pedagogiki związanych z realizacją programów studiów i sposobami weryfikacji efektów kształcenia.

Istotne jest również, że w ramach wymiany międzynarodowej ERASMUS MF zaplanowanej na lata 2009-2011 – łącznie 36 studentów Wydziału uczestniczyło m. in. w zajęciach dydaktycznych w National University of Pharmacy w Charkowie; 32 studentów zagranicznych zapozna się praktycznie w jaki sposób studenci UMB są kształceni.

W 2011r. zorganizowano w uniwersytecie cykl szkoleń i warsztatów dla studentów oraz doktorantów – „*Kariera Medyka*”, obejmujących naukę praktycznych umiejętności w zakresie kreowania wizerunku za pomocą skutecznej komunikacji w formie wystąpień publicznych.

Stypendia dla doktorantów otrzymują *doktoranci*, którzy terminowo realizują program studiów i wykazują się... „*zaangażowaniem w prowadzeniu zajęć dydaktycznych wymiarze 90 godz. dydaktycznych w ciągu jednego roku akademickiego lub badawczych w ramach praktyk zawodowych albo zaangażowaniem w realizację badań naukowych prowadzonych przez jednostkę organizacyjną Uczelni*”.

Stypendia dla doktorantów przyznawane są w 3 kategoriach (A, B, C), zgodnie z Zarządzeniem Nr 3811 z dnia 18.07.2011 w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania stypendium doktorantom UMwB.

Wysokość przyznanego stypendium reguluje Zarządzenie Rektora nr 39/09 z dnia 25.05.2009r.

Stwarzane przez Wydział możliwość uczestnictwa w programach współpracy i wymiany zarówno krajowej i międzynarodowej to udział w programie ERASMUS oraz MOSTUM (Program Mobilności Studentów Uczelni Medycznych). Skala uczestnictwa studentów w programie ERASMUS oraz działania w zakresie zawierania umów z uczelniami zagranicznymi korespondujących z kierunkami studiów prowadzonymi na Wydziale można ocenić jako znikome. Pojedyncze wyjazdy studentów to głównie krótkoterminowe praktyki. Według przedstawionych w trakcie wizytacji informacji, w ostatnich trzech latach w wymianach na semestr studiów lub więcej wzięły udział tylko dwie osoby, a w praktykach zagranicznych sześćcioro studentów (dane dotyczą okresu od roku akademickiego 2008/2009 do 2010/2011). W opinii studentów wiąże się to głównie z brakiem atrakcyjnej oferty dla kierunków prowadzonych na Wydziale Farmacji, mniej znaczącymi czynnikami wpływającymi na niski poziom umiędzynarodowienia jest jakość lektoratów oraz słaba polityka informacyjna o programach.

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB umożliwia swoim doktorantom udział w krajowych i zagranicznych szkoleniach w ramach programów realizowanych ze środków UE. Aktualnie realizowane są dwa takie programy. W programie „*Wyższa jakość kształcenia kluczem do rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku*”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa

w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, uczestniczy 13 doktorantów Wydziału. 9 z nich wyjechało, lub w najbliższym czasie wyjedzie, na szkolenia organizowane w: WUM, Politechnice Gdańskiej oraz Muzeum i Instytucie Zoologii PAN w Warszawie, a 2 doktorantów otrzymało wsparcie finansowe w kwocie 5 000zł (na osobę), które mogą wykorzystać na szkolenia lub badania naukowe. 2 doktorantów, w najbliższej przyszłości, skorzysta ze staży zagranicznych w Peninsula College of Medicine and Dentistry University of Exeter w Wielkiej Brytanii oraz w Harvard Medical School, Beth Israel Deaconess Medical Center, Boston w USA. Natomiast 7 uczestników studiów doktoranckich otrzymało dofinansowanie z Programu wsparcia doktorantów UMwB: „Studiuje, badam, komercjalizuję”. Istnieje także możliwość wyjazdów zagranicznych, finansowanych ze środków poszczególnych jednostek Wydziału.

W trakcie bezpośredniej rozmowy z doktorantami ustalono, że informacje o programach krajowych i międzynarodowych oraz stypendiach zagranicznych są łatwo dostępne (informacje otrzymują droga mailową oraz są wywieszane w gablotach), dzięki czemu osoby zainteresowane nie mają trudności z pozyskaniem niezbędnych informacji.

Międzynarodowa współpraca naukowa Wydziału rozwija się dynamicznie i obejmuje realizację projektów badawczych oraz kształcenie studentów, doktorantów, wraz z kadrą dydaktyczną.

Cechą charakterystyczną naukowej współpracy międzynarodowej Wydziału jest włączenie uniwersytetów sąsiadujących krajów - Białorusi i Litwy; ponadto Ukrainy oraz Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej w ramach programu INTERREG IIIA. Jest to przykład współpracy transgranicznej np. w dziedzinie pierwszej pomocy medycznej udzielanej osobom zatrutym farmaceutykami oraz wykonywanie analiz chemicznych umożliwiających identyfikację leków. Do tego celu wykorzystuje się utworzone na Wydziale „*laboratorium analiz farmaceutycznych w transgranicznym obszarze polsko-litewskim*”.

Projekt ten jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Unii Europejskiej.

Wymienione projekty badawcze są realizowane przy współdziałaniu doktorantów i studentów, którzy w ten sposób nabywają dodatkowe doświadczenie i umiejętności wykonywania analiz oraz zapoznają się z organizacją i pracą w zagranicznych laboratoriach uniwersyteckich.

Ponadto, szczególnie doktoranci, powiększają swój dorobek naukowy poprzez wspólne publikacje oraz możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych.

Udział doktorantów w kształceniu studentów w zagranicznych ośrodkach akademickich umożliwia im wprowadzenie nowych sposobów realizacji programów studiów oraz narzędzi sprawdzania np. efektów kształcenia.

W opinii studentów warunki sprzyjające internacjonalizacji stwarzane przez Uczelnię nie korespondują z prowadzonymi na Wydziale Farmacji kierunkami studiów, konieczne jest podjęcie intensywnych działań w tym zakresie. Podobne wnioski wyciągnięto podczas wizytacji przeprowadzonej w dniach 17–18 lutego 2011 r. na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku farmacja. Z opinii studentów wynika, że oferta wymiany dla studentów Wydziału od tamtego czasu wzbogaciła się o możliwości wyjazdów na praktyki, wciąż jednak podpisane przez Uczelnię umowy międzynarodowe nie pozwalają na realizację semestru studiów lub więcej w zagranicznych ośrodkach akademickich, w zakresie satysfakcjonującym studentów.

Należy podkreślić, że doktoranci mają możliwość uczestniczenia w obcojęzycznych wykładach studyjnych, prowadzonych przez wysokiej klasy specjalistów z różnych dziedzin. Ponadto mogą prowadzić dydaktykę w języku angielskim w ramach dodatkowych umów. Na objętych programem studiów doktoranckich zajęciach „Język angielski w nauce” (I i II rok), doktoranci nie tylko doskonalą swoje umiejętności w zakresie komunikowania się w obcym języku, ale także uczą się posługiwania (biernego i czynnego) językiem fachowym. W ramach współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, uczestnicy studiów doktoranckich wyjeżdżają na staże, np. do Wielkiej Brytanii, czy USA.

Raport samooceny oraz szczegółowa analiza publikacji nauczycieli akademickich, doktorantów oraz członków kół naukowych, ich dorobku naukowego, świadczy o udziale w realizacji projektów w skali międzynarodowej, a także o uczestnictwie w licznych sympozjach, zjazdach oraz konferencjach naukowych, w tym poświęconych problemom dydaktycznym, z uwzględnieniem Europejskich Ram Kwalifikacji.

W latach 2007-2011 3 doktorantów i 3 studentów uczestniczyło w realizacji programów badań naukowych w ośrodkach zagranicznych. Liczba nauczycieli akademickich z zagranicznych uniwersytetów, którzy odwiedzili Wydział wynosi 24.

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej rozwija również szeroką współpracę naukową z 5 uniwersytetami krajowymi (Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Kraków) oraz innymi instytucjami naukowymi – Instytut Farmaceutyczny w Warszawie, Instytut Biologii Doświadczalnej w Warszawie oraz Konsorcjami JCET.

Zakres oraz skala współpracy naukowej Wydziału z krajowymi i międzynarodowymi uniwersytetami i instytucjami zasługuje na wysoką oceną.

Na podstawie rozmów z interesariuszami zewnętrznymi – głównie absolwentami Wydziału można wyrazić pogląd, że oba podmioty ściśle ze sobą współpracują w zakresie opracowywania programów kształcenia, w szczególności farmaceutów i analityków medycznych, sposobu realizacji programów studiów i odbywania praktyk studenckich objętych programem nauczania oraz w przypadku kierunku studiów farmacja dodatkowo 6-miesięcznym stażem w aptekach ogólnodostępnych.

Podczas spotkania z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznymi –pracodawcami, wyrażone zostały poglądy, że absolwenci są bardzo dobrze przygotowani do wykonywania zawodu, ponieważ posiadają wiedzę i umiejętności; nieco słabiej jest z kompetencjami społecznymi, ponieważ absolwenci nie nabyli jeszcze w tym zakresie wystarczającej praktyki np. porozumiewania się z pacjentami oraz lekarzami.

Absolwenci kierunku studiów farmacja i analityka medyczna znajdują zatrudnienie w aptekach ogólnodostępnych, laboratoriach diagnostycznych i in. podmiotach, najczęściej na terenie Podlasia.

Wydział prowadzi również działalność popularyzatorską poprzez udział w miejskim „Festiwalu Nauki i Sztuki”, zapraszanie młodzieży licealnej na „Dni otwarte”, zwiedzanie Muzeum Medycyny i Farmacji, poradnictwo w programach radiowych i telewizyjnych oraz kampanie społeczne jak np. „Sprawdź czy białaczka nie weszła ci w krew”.

Doktoranci Wydziału, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora wzmacniają kadre nauczycieli akademickich jednostki oraz po kilku latach są przygotowani do obejmowania stanowisk kierowniczych w uczelni oraz zgodnie ze swoimi kompetencjami zawodowymi podejmują pracę, na przykład w administracji państwowej (jako konsultanci) oraz w różnych innych instytucjach krajowych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Udział nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów jednostki w realizacji naukowych programów międzynarodowych jest duży.
2. Doskonała baza dydaktyczno-naukowa oraz wyposażenie jednostki w specjalistyczną aparaturę stanowi podstawę zwiększenia udziału wysokiej klasy specjalistów oraz nauczycieli z zagranicznych ośrodków akademickich i innych instytucji naukowych w kształceniu studentów oraz doktorantów.
3. Wydział jest wystarczająco przygotowany do unowocześniania kształcenia oraz realizacji programów studiów wg wytycznych Krajowych Ram Kwalifikacji już od nowego roku akad. 2012/2013.
4. Władze jednostki współpracują z interesariuszami zewnętrznymi – głównie absolwentami Wydziału w zakresie opracowywania programów kształcenia, w szczególności farmaceutów i analityków medycznych, sposobu realizacji programów studiów i odbywania praktyk studenckich objętych programem nauczania oraz w przypadku kierunku studiów farmacja dodatkowo 6-miesięcznym stażem w aptekach ogólnodostępnych.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

System wsparcia naukowego i dydaktycznego studentów funkcjonuje prawidłowo, każdej grupie studentów przydzielony zostaje opiekun, który wybierany jest w porozumieniu z reprezentacją danej grupy (starostą lub radą roku).

Studenci mają możliwość indywidualizacji swojego programu kształcenia zarówno w zakresie szerokiej palety zajęć do wyboru jak również indywidualnej organizacji studiów. Ten drugi przypadek określony jest *Regulaminem Studiów Indywidualnych* (Uchwała Senatu nr 14/2005), który określa warunki ubiegania się o taki tryb studiowania, przewiduje on zakres zajęć dodatkowych poza programem studiów (w tym udział w działalności naukowo-badawczej jednostki oraz możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami na ostatnim roku studiów) oraz indywidualne wsparcie naukowe i dydaktyczne dla studenta.

Terminy i formy konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi oraz jednostkami administracyjnymi Uczelni i Wydziału są powszechnie znane i dogodne dla studentów wszystkich toków studiów. Administracja pełni znaczącą i pozytywną rolę w systemie przepływu informacji dotyczących organizacji toku studiów oraz wsparcia aktywności organizacyjnej samorządu studentów i innych organizacji studenckich. Szczególną rolę pełni w tym zakresie Dziekanat oraz Dział Spraw Studenckich.

W opinii studentów dostępność władz Uczelni, prorektora właściwego ds. studenckich, dziekana i prodziekanów jest satysfakcjonująca. W szczególności studenci bardzo cenią sobie bezpośredni kontakt z Dziekanem Wydziału oraz wyrażają bardzo duże zadowolenie z wyboru nowego prorektora ds. studenckich.

System stypendialny dla studentów indywidualnych w UMB opiera się na pomocy finansowanej z Funduszu Pomocy Materialnej, a zasady ich przyznawania określa *Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom UMB* (Zarządzenie nr 30/11 Rektora UMwB z dn.15 czerwca 2011 r.). Kryteria przyznawania stypendiów motywacyjnych uwzględniają osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne za które przyznawane są punkty tworzące listę rankingową studentów. Obok powyższych kryteriów regulamin przewiduje również punkty za pracę na rzecz organizacji studenckich (Załącznik nr 1 do Regulaminu), należy zwrócić uwagę, że przyznanie punktów za pracę administracyjną w organizacjach studenckich stanowi kryterium pozaustawowe, w związku z czym, wymaga weryfikacji katalog aktywności naukowej, sportowej i artystycznej, któremu przypisana jest punktacja. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są przez komisje stypendialne, których sposób powoływania oraz procentowy udział studentów nie budzi zastrzeżeń. Decyzje administracyjne w zakresie przyznawania pomocy materialnej wydawane w Uczelni są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Na poziomie uczelnianym funkcjonuje system wsparcia dla osób niepełnosprawnych, z którego mogą korzystać również studenci ocenianej jednostki. Decyzją Rektora (R-0013/18/07 z dn. 23 sierpnia 2007 r.) powołano Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami, w Uczelni działa również Biuro ds. osób niepełnosprawnych funkcjonujące w ramach Działu Spraw Studenckich. Biuro zajmuje się oceną potrzeb studentów niepełnosprawnych osób rozpoczynających studia w UMwB (ankieta imienna mająca na celu zebranie informacji o wymaganych przez studenta formach wsparcia, usługach wspomagających edukację i potrzebach szkoleniowych) oraz bieżącą organizację wsparcia w zakresie zgodnym z oczekiwaniami studentów. Wsparcie osób niepełnosprawnych jest również przedmiotem oceny w ramach hospitacji zajęć dydaktycznych. Budynek dydaktyczny jednostki jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pozytywnie należy również ocenić dostosowanie wzorów umów na odpłatne usługi edukacyjne w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wynikających z art. 160 ust. 3 Prawo o szkolnictwie wyższym.

W trakcie spotkania z przedstawicielami społeczności doktoranckiej Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB, doktoranci podkreślali dobre relacje z opiekunami naukowymi / promotorami, kierownikiem studiów doktoranckich oraz z władzami Wydziału. Uwagę zwrócił jednak fakt dosyć zachowawczego wypowiedziania się uczestników studiów doktoranckich w zakresie relacji osobowych z pracownikami naukowo-dydaktycznymi poszczególnych jednostek Wydziału, co w obliczu braku zarówno pozytywnych, jak i negatywnych wypowiedzi, trudno jest jednoznacznie zinterpretować.

Doktoranci nie mają wiedzy na temat dostępnych na Wydziale zajęć fakultatywnych. Brak jest również udokumentowanej oferty takich zajęć.

Doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej mają zapewnioną możliwość udziału w konferencjach naukowych polskich i zagranicznych, a także publikowania wyników swoich badań w czasopismach naukowych. Wg. relacji uczestników studiów doktoranckich niezbędne do tego fundusze mogą otrzymać zarówno ze środków zakładów/samodzielnych pracowni, w których realizują studia doktoranckie, opiekunów naukowych/promotorów, jak i uzyskać wsparcie z budżetu samorządu doktorantów.

Z przedstawionych materiałów wynika, że w latach 2009-2012 doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej byli współautorami około 200 publikacji różnego typu (prace oryginalne, prace przeglądowe, rozdziały w monografiach,

streszczenia prac naukowych, referatów i doniesień wygłoszonych na konferencjach i zjazdach). Ponadto 1 doktorant był współautorem patentu „Nuevos hidroxamatos como inhibidores de metaloproteasa de la matriz tipo 2 (MMP2)”. W przygotowywaniu publikacji doktoranci otrzymują niezbędne wsparcie od swoich opiekunów naukowych/promotorów.

Z przedłożonych materiałów, przygotowanych przez administrację Studiów Doktoranckich Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej wynika, że w roku 2011 kilkunastu doktorantów uczestniczyło w krajowych konferencjach i zjazdach, organizowanych np. w Poznaniu, Toruniu, Gdańsku, Krakowie i Warszawie. 2 doktorantki brały także udział w Zjeździe Krajowej Reprezentacji Doktorantów, w tym jedna z nich w ramach Posiedzeń Zarządu tego gremium.

Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz rozmów przeprowadzonych z pracownikami Uczelni i przedstawicielami społeczności doktoranckiej ustalono, że system przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów funkcjonuje w sposób prawidłowy oraz odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, sprawny i bez opóźnień. Tryb powoływania komisji, ze współudziałem przedstawiciela doktorantów, nie budzi zastrzeżeń. Zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku ze środków funduszu pomocy materialnej reguluje Zarządzenie Nr 38/11 Rektora z dnia 18.07.2011r. oraz Zarządzenie Nr 24/12 Rektora z dnia 26.04.2012r. Regulamin ten obejmuje wszystkie świadczenia pomocy materialnej przewidziane w art. 199 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami. Postanowienia niniejszych Zarządzeń zostały uzgodnione z uczelnianym organem samorządu doktorantów. Ponadto w oparciu o art. 103 ust. 3 Ustawy ustalono wielkość dotacji, przeznaczonej na pomoc materialną dla doktorantów, w wysokości 3% całej dotacji określonej w ust.2 pkt.1, odnoszącym się do Funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Podana wartość procentowa jest zgodna z ww. przepisami.

Wysokość dochodu w roku akademickim 2011/12 na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, uprawniająca do pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego wynosi 750 zł, warto podkreślić, że jest to kwota bliska maksymalnej, przewidzianej obowiązującymi przepisami. W roku akademickim 2011/2012 stypendium socjalne zostało przyznane 2 spośród 3 ubiegających się osób, w minimalnej kwocie 500zł (1 osoba nie spełniała kryteriów dochodowych).

O zwiększenie stypendium socjalnego z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub innym obiekcie, ubiegała się 1 osoba, ale stypendium to nie zostało przyznane z powodu niespełnienia wymaganych kryteriów. Wobec braku doktorantów z orzeczoną niepełnosprawnością, wnioski o te świadczenia nie były składane. Również żaden z doktorantów nie ubiegał się o przyznanie zapomogi.

Na dzień 01.06.2012r.. Uczelnia nie posiadała zatwierdzonych zasad zwiększenia stypendium doktoranckiego z tzw. dotacji projakościowej, o której mowa w art. 200a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w Rozporządzeniu o studiach doktoranckich i stypendiach doktoranckich z dnia 5 października 2011 r., w związku, z czym doktoranci nie mieli możliwości ubiegania się o tego typu środki. Regulamin przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku jest w trakcie przygotowywania, ale w projekcie istnieje zapis, że wchodzi on w życie z dniem 01.10.2012r., czyli nie obejmuje on doktorantów z roku akademickiego 2011/2012.

Wszyscy doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB otrzymują stypendium doktoranckie. Regulamin przyznawania stypendiów doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku został wprowadzony na mocy Zarządzenia Nr 31/09 Rektora z dnia 20.05.2009r., po zasięgnięciu opinii organu samorządu doktorantów. Większość uczestników studiów doktoranckich pobiera minimalne stypendium w kwocie 1044zł (kategoria A-doktoranci I roku oraz pozostałych lat, wywiązujący się ze swoich obowiązków naukowo-dydaktycznych, bez otwartego przewodu doktorskiego), maksymalne w kwocie 1444zł otrzymuje tylko 1 doktorant (kategoria C-doktoranci wywiązujący się ze swoich obowiązków naukowo-dydaktycznych, z otwartym przewodem doktorskim i po uzyskaniu grantu promotorskiego), a stypendium w wysokości 1244zł (kategoria B-doktoranci wywiązujący się ze swoich obowiązków naukowo-dydaktycznych, z otwartym przewodem doktorskim) otrzymuje 5 doktorantów. Istnieje rozbieżność pomiędzy zapisem w dotychczas obowiązującym Regulaminie SD, a zapisem umieszczonym w Regulaminie przyznawania stypendiów doktoranckich. O ile w Regulaminie SD usunięto fragment o możliwości otrzymywania stypendium przez doktorantów pracujących, co dotyczyło wyłącznie zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, o tyle w Regulaminie przyznawania stypendiów doktoranckich pozostawiono zapis

uniemożliwiający pobieranie stypendium doktoranckiego i pracę zarobkową w pełnym wymiarze czasu pracy.

Aktualnie stypendium dla najlepszych doktorantów otrzymuje 11 (z 27) osób na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej: 2 doktorantów w minimalnej kwocie 200zł, 1 doktorant w maksymalnej kwocie 400zł oraz 8 osób po 300zł.

Obecnie na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku nie ma doktorantów z orzeczoną niepełnosprawnością.

Należy także nadmienić, że w opinii doktorantów obsługa administracyjna funkcjonuje w sposób właściwy, pracownicy zawsze chętnie służą radą i pomocą.

Sprawy dyscyplinarne znajdują się w gestii powołanych w Uczelni komisji dyscyplinarnych ds. studentów. Ich skład, procedury postępowania, decyzje administracyjne spełniają wymogi określone przepisami prawa. Organ sądowniczy działa też w ramach struktury samorządu studentów UMwB, jest nim Sąd Koleżeński (szczegółowe zasady jego organizacji oraz tryb postępowania określa *Regulamin Samorządu Studentów UMwB*).

W zakresie działań zapobiegawczych, w indywidualnych sprawach studentów na poziomie Wydziału możliwe jest rozstrzyganie spraw w drodze konsultacji za pośrednictwem dziekana, prodziekana, opiekunów roku oraz rady/starosty roku. Autorytetem w tym zakresie cieszy się dziekan, do którego studenci zwracają się w pierwszej kolejności z prośbą o pomoc w sytuacjach spornych i konfliktowych.

Doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB mogą uzyskać pomoc prawną od zatrudnionych na Uczelni radców prawnych, a także podczas organizowanych różnego typu akcji, odnoszących się do tej tematyki.

Etapy postępowania w sytuacjach problemowych związanych z tokiem studiów doktoranckich, w tym regulacje takich kwestii jak: niewywiązywanie się z obowiązków, powtarzanie roku, reaktywacja studiów, proces postępowania w przypadku nieprzystąpienia doktoranta do zaliczenia lub egzaminu, prawo do egzaminu poprawkowego, zawarte są w Regulaminie Studiów Doktoranckich. Ma to na celu wyeliminowanie sytuacji spornych i przyjęcie pewnych standardowych procedur w sytuacjach konfliktowych związanych z procesem kształcenia.

Samorząd Studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku działa na podstawie *Regulaminu Samorządu Studentów* (zatwierdzony przez Senat UMwB Uchwałą 3/08 z dn. 31 stycznia 2008 r.), który przewiduje przejrzystą strukturę organów na poziomie ogólnouczelnianym, wydziałowym, a także w obrębie poszczególnych lat studiów. Organem uchwałodawczym samorządu jest parlament studentów, wykonawczym – zarząd, struktura samorządu przewiduje również funkcjonowanie sądu koleżeńskiego. Organami samorządu są również rada mieszkańców domu studenckiego oraz starości/ rady roku. Szczególnie te ostatnie pełnią ważną rolę w zakresie organizacji procesu kształcenia (m.in. przy ich udziale zapadają decyzje związane z wyborem opiekuna roku, zatwierdzany jest plan studiów, są również członkami Rad Pedagogicznych). Studenci Wydziału identyfikują się z samorządem studentów i aktywnie uczestniczą w pracach jego organów. Bardzo dużą rolę przedstawiciele studentów odgrywają w pracach Komisji Programowej, Rad Pedagogicznych, zespołów hospitujących zajęcia dydaktyczne, a także jako uczestnicy licznych spotkań konsultacyjnych związanych z opiniowaniem programów kształcenia. Zaangażowanie starostów roku pozwala na lepszą politykę informacyjną zarówno w zakresie zbierania opinii środowiska studenckiego, ale również przepływu informacji o sprawach Wydziału do studentów. Opinie studentów potwierdzają rolę starosty, jako organu samorządu studentów, który jest najbliższy ich problemom i poprzez który mają realny wpływ na proces kształcenia.

Władze Uczelni zapewniają organizacjom studenckim w tym samorządowi studentów właściwe wsparcie finansowe oraz organizacyjne. W opinii studentów wsparcie to pozwala na realizację zakładanych celów, a życzliwe podejście Władz Uczelni i Wydziału sprawia, że studenci bardzo chętnie angażują się w działalność studencką.

Studenci mają możliwość udziału w działalności kilkunastu organizacji studenckich pozwalających na rozwijanie kompetencji społecznych, kulturalnych i naukowych. Wśród nich są organizacje o charakterze kulturalnym (Studencka Agencja Fotograficzno-Filmowa, Chór Akademicki, Studenckie Centrum Radiowe); społeczno-organizacyjnym i sportowym (Centrum Wolontariatu, Akademicki Związek Sportowy, Rada Mieszkańców Domu Studenckiego); naukowym (Studenckie Towarzystwo Naukowe, Młoda farmacja, Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny); i inne. Bogata paleta organizacji studenckich pozwala na skuteczne wspieranie procesu uczenia się, zapewnia możliwości wszechstronnego rozwoju i nabywania kompetencji społecznych, co w opinii studentów stanowi jeden z największych atutów Uczelni i Wydziału.

W opinii przedstawicieli doktorantów, Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej, zapewniając odpowiednie fundusze- budżet samorządu doktorantów oraz warunki lokalowe- aktualnie trwają przygotowania uruchomienia biura samorządu, wspierając jednocześnie samorząd w prawidłowym wykonywaniu jego ustawowych obowiązków. Przedstawiciele doktorantów mają zapewnione odpowiednie uczestnictwo w Radzie Wydziału oraz komisjach działających na podstawie wewnętrznych przepisów związanych z szeroko rozumianym kształceniem doktorantów. Działalność samorządu doktorantów, w opinii uczestników studiów doktoranckich, jest dostatecznie widoczna. Przedstawiciele samorządu są uwzględnieni w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia. Ponadto program studiów doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMwB jest uchwalany przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów. Dotyczy to zarówno programów opracowanych według dotychczasowych zasad, jak również według nowego cyklu kształcenia.. Należy podkreślić, że władze Uczelni i Wydziału Farmaceutycznego, w szczególności odpowiedzialne za sprawy doktorantów, umożliwiają wzajemny kontakt w dogodnym czasie i miejscu.

Od stycznia 2004r. na Uniwersytecie Medycznego działa Biuro Karier, które współpracuje także z samorządem doktorantów. W ramach cyklu szkoleń i warsztatów, organizowanych dla studentów i doktorantów, w 2011r. odbyły się: „Kariera Medyka 2011- dzień nauki i rozwoju”, „Analiza komunikacji niewerbalnej- ćwiczenia praktyczne z kamerą”, podczas których uczestnicy mogli zdobyć umiejętności w zakresie kreowania wizerunku za pomocą skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej, w formie wystąpień publicznych, a także sposobów radzenia sobie z treścią, sterowania percepcją audytorium, stymulowania rozumienia i zapamiętywania przekazywanych treści. Podczas wykładu „Podejście strategiczne w budowaniu potencjału i własnego rozwoju zawodowego” studenci i doktoranci mogli dowiedzieć się, jak pokonać konkurencję na rynku i zwiększyć swoją szansę na zatrudnienie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego² – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział zapewnia doktorantom właściwe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Brak jest jednak możliwości wyboru zajęć fakultatywnych. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów funkcjonuje w sposób prawidłowy oraz odbywa się

zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, sprawny i bez opóźnień, a komisje powoływane są ze współudziałem przedstawiciela doktorantów. Niestety doktoranci nie mają na chwilę obecną możliwości ubiegania się o zwiększenie stypendium doktoranckiego z tzw. dotacji projakościowej, ponieważ odpowiedni regulamin nie został opracowany.

2) Doktoranci Wydziału Farmaceutycznego mogą uzyskać pomoc prawną. Etapy postępowania w sytuacjach problemowych związanych z tokiem studiów doktoranckich zawarte są w Regulaminie Studiów Doktoranckich.

3) Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej, zapewniając jej odpowiednie wsparcie, a przedstawiciele doktorantów mają zapewnione uczestnictwo we wszystkich organach jednostki przewidzianych przepisami. W ramach działającego Biura Karier, doktoranci mogą uczestniczyć w organizowanych cyklach szkoleń i warsztatach.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

W wyniku oceny działalności Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku stwierdza się, iż Wydział jest na etapie konstruowania wewnętrznych aktów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, w tym formalizowania tzw. „dobrych praktyk”, a także określania założeń wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jego struktury i obszarów funkcjonowania, mechanizmów i narzędzi wykorzystywanych w zarządzaniu jakością. Stwierdza się także, iż na obecnym etapie podejmowanych działań od dawna wykorzystywano narzędzia będące elementami systemu, które mogą stanowić o jego funkcjonowaniu.

Początek prac rozpoczął się w 2011 roku, powołaniem Komisji ds. Jakości Kształcenia Uchwałą Rady Wydziału nr 120/11 z dnia 24.11.2011 r. wraz z zatwierdzeniem składu osobowego, w którym uwzględniono przedstawicieli studentów po jednym z każdego kierunku i przedstawiciela doktorantów. Zasadniczym celem działalności Komisji było podwyższenie poziomu jakości kształcenia, poprawa warunków pracy dydaktycznej

i podniesienie jej rangi, określenie odpowiedzialności i uprawnień uczestników procesu kształcenia oraz popularyzacja oferty dydaktycznej i jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Uchwałą Rady Wydziału nr 12/12 z dn. 23.02.2012 r. zawieszono działalność w/w Komisji powołując Wydziałową Komisję oraz Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Podczas pobytu Zespołu Oceniającego PKA przedstawiono aktualny stan prac. System zapewniania jakości kształcenia Uniwersytet Medyczny w Białymstoku wprowadził Uchwałą Senatu nr 4/2012 z dnia 27.02.2012 r.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdza się, iż zalecenia dotyczące Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są w Uczelni realizowane poprzez następujące działania:

1. Powołanie Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia Uchwałą Senatu nr 4/2012 z dnia 27.02.2012 r., wraz z zatwierdzeniem składu osobowego, w którym są przedstawiciele studentów; po dwóch z każdego Wydziału i doktorantów oraz określeniem zakresu kompetencji.
2. Powołanie Wydziałowej Komisji oraz Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia Uchwałą Rady Wydziału nr 12/12 z dnia 23.02.2012 r. w sprawie powołania Wydziałowej Komisji oraz Zespołu do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, określono składy osobowe, przy czym przedstawiciele studentów i doktorantów zostali włączeni do prac Grup Roboczych będących w strukturach Wydziałowego Zespołu, natomiast zadania zostały doprecyzowane w Regulaminie Wydziałowej Komisji oraz Zespołu do Spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia zatwierdzonym Uchwałą Rady Wydziału nr 11/12 z dnia 23.02 2012 r.

W Uchwale Senatu wprowadzającej Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia nie doprecyzowano obszarów działania systemu, z otrzymanych informacji należy założyć, że obejmuje on organizację oraz obsługę procesu kształcenia prowadzących do doskonalenia jego aspektów, w tym:

- *ocenę i weryfikację programów studiów* poprzez okresowy przegląd oraz dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa, w tym od roku akademickiego 2012/2013 zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dokonywanych przez Radę Programową (powołana Uchwałą Rady Wydziału nr 76/08 z dnia 18.09.2008 r. w sprawie powołania Rady Programowej, w składzie są przedstawiciele studentów). Senat Uczelni Uchwałą nr 52/2009

z dnia 21.05.2009 r. określił wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczące uchwalenia planów studiów i programów nauczania, Rada Wydziału Uchwałą nr 73 /11 z dn. 26.05.2011 r. zatwierdziła efekty kształcenia na kierunku Analityka Medyczna, Farmacja i Kosmetologia, natomiast w dniu 31.05.2012 r. efekty kształcenia zostały zatwierdzone przez Senat (Protokół z posiedzenia z dn. 31.05.2012 r.),

- *ocenę i weryfikację efektów kształcenia* poprzez badanie jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programu kształcenia przez promotorów i recenzentów, analizę egzaminów dyplomowych pod kątem przygotowywania się do nich zgodnie z zaleceniami i procedurami określonymi w Regulaminie Studiów,
- *warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych* poprzez hospitację zajęć zgodnie z Regulaminem hospitacji zajęć dydaktycznych i oceny warunków kształcenia zatwierdzonym Uchwałą Rady Wydziału nr 33/12 z dn. 29.03.2012 r., także tych prowadzonych przez adiunktów, asystentów oraz doktorantów, uzgadnianie ich treści i formy z prowadzącym pracownikiem samodzielnym w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego. Regulamin określa procedurę przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych, które są przeprowadzane przez Zespoły hospitujące, w skład których wchodzi studenci. Hospitacja obejmuje wszystkie zajęcia nie rzadziej niż raz na 4 lata, prowadzona jest równolegle z oceną pracowników przez studentów, oceną warunków kształcenia oraz oceną dostępu bazy dydaktycznej dla studentów niepełnosprawnych. W załącznikach określone zostały wzory arkuszy dokonywanych ocen wraz z raportem zbiorczym hospitacji zajęć na Wydziale. Na podstawie raportów z hospitacji zajęć przeprowadzonych w semestrze letnim 2011/2012 roku akademickiego (Raport z hospitacji zajęć na kierunku analityka medyczna z dn. 27.04.2012 r., kosmetologia z dn. 13.05.2012 r., farmacja z dn. 16.05.2012 r.) pozytywnie ocenia się możliwość formułowania opinii i uwag przez studentów, które dotyczą najczęściej infrastruktury, bazy dydaktycznej i ich dostosowania do potrzeb studentów, w tym także studentów niepełnosprawnych, liczebności grup, treści programowych i ich przydatności, zwiększenia zajęć praktycznych.

Wydział pozyskuje także opinie prowadzącego dotyczące danej grupy studentów, z którą przeprowadził zajęcia. Wzór ankiety został zatwierdzony na posiedzeniu Rady Wydziału (Protokół z posiedzenia z dn. 26.04.2012 r., Uchwała Rady Wydziału nr 44/12 z dn. 26.04.2012 r.). Ankieta jest obowiązkowa, przeprowadzana po zakończeniu zajęć. Wyniki

z powyżej wskazanych badań podlegają ocenie, która pozwoli na określenie stopnia miarodajności i reprezentatywności,

warunki socjalno-bytowe studentów i doktorantów poprzez wprowadzenie regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom (Zarządzenie Rektora nr 30/11 z dnia 15.06.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku) oraz doktorantom (Zarządzenie Rektora nr 38/11 z dnia 18.07.2011 r.),

- *jakość obsługi administracyjnej studentów i doktorantów* poprzez stworzenie warunków do uczestniczenia w procesie kształcenia osobom niepełnosprawnym, powołanie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych (Decyzja Rektora nr R-0013/18/07 z dn. 23.08.2007 r.) oraz Pełnomocnika Rektora ds. Osób niepełnosprawnych (Zarządzenie Rektora Nr 45/10 z dnia 02.07.2010 r.), powołanie Rady Pedagogicznej zgodnie z par. 6 Regulaminu Studiów, które współdziała z Dziekanem w koordynowaniu procesu dydaktycznego, w skład Rady wchodzi studenci- starości danego roku studiów, przewodniczącym jest opiekun roku. Rada Dydaktyczna protokołuje swoje spotkania, sporządzana jest także lista obecności,

- *informacje na temat kształcenia i uzyskiwanych kwalifikacji* poprzez informatory, strony internetowe Uczelni, Wydziału z wyszczególnieniem oferty dydaktycznej. Zwiększenie informacji o kształceniu i uzyskiwanych kwalifikacjach odbywa się poprzez kadrę aktywną zawodowo, a także przez zwiększenie udziału pracodawców w określaniu i ocenie efektów kształcenia w związku z prowadzonymi na Wydziale pracami Rady Programowej, ramach których zapraszani są na posiedzenia przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Na podstawie protokołów z posiedzeń Rady Programowej pozytywnie ocenia się pozyskiwanie opinii interesariuszy zewnętrznych, dotyczących programów kształcenia oraz umiejętności i kwalifikacji studentów, a także absolwentów (Protokół z dn. 23.04.2012 r., 15.05.2012 r.).

3. Wskazanie odpowiednich narzędzi służących realizacji zakładanych celów w postaci ocen oraz badań prowadzonych w formie ankiet wśród studentów, nauczycieli akademickich, pracowników obsługujących proces kształcenia:

- *Badania studentów* odbywają się poprzez anonimową ankietę zgodnie z Uchwałą Senatu nr 19/07 z dnia 14.03.2007 r. w sprawie zasad oceny wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków dydaktycznych, której celem jest podnoszenie jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich oraz realizowanie polityki kadrowej Uniwersytetu. Wyniki z przeprowadzonych badań będą (po zakończeniu

ankietyzacji, która trwa do 02.06.2012 r.) opracowane przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz udostępnione studentom przez Samorząd Studencki, służą podnoszeniu poziomu kształcenia oraz członkom Komisji Oceniającej Nauczycieli Akademickich, a także bezpośrednim przełożonym, otrzymują je osoby biorące bezpośredni udział w badaniu i nauczyciele akademicy, których zajęcia były oceniane .

- *Ocena pracowników naukowo-dydaktycznych* odbywa się pod nadzorem Komisji Oceny Nauczycieli Akademickich, zajmującej się postępowaniem naukowym kadry pod kątem osiągnięć naukowych i dydaktycznych zgodnie z Uchwałą Senatu nr 54/2011 z dnia 13.06.2011r. w sprawie zatwierdzenia ankiet okresowej oceny pracowników naukowo – dydaktycznych. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowi jego dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny i organizacyjny, przy czym elementem oceny dotyczącej wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków dydaktycznych jest opinia studentów wyrażona w anonimowych ankietach. Podczas analizy rezultatów przeprowadzonych badań wnioskuje się, że występuje przepływ informacji zwrotnej do osób biorących udział w badaniu, wykorzystuje się je w procesie decyzyjnym o jakości kształcenia, a także realizacji polityki kadrowej.

- *Ocena pracowników nie będących nauczycielami akademickimi* dokonywana jest na podstawie oceny pracy dziekanatu, która odbywa się na bieżąco, studenci mają możliwość wypełnienia ankiety leżącej przy Dziekanacie Wydziału wraz z wrzuceniem jej do skrzynki, za przeprowadzenie badania odpowiedzialny jest Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz za opracowanie i upowszechnienie wyników. Zwraca się szczególną uwagę na poinformowanie studentów o wynikach oceny, w tym o podjętych działaniach naprawczych, jeżeli takie są uzasadnione,

Dokumentacja dotycząca Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest prowadzona i udostępniana przez Dziekanat, Uczelniany oraz Wydziałowy Zespół i Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

W przyszłości uruchomione zostaną procedury sprawdzające efektywność działania systemu w Uczelni i korygujące politykę zapewniania jakości kształcenia poprzez przygotowywanie po każdym semestrze przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia sprawozdania z oceny jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów zawierającego działania doskonalące dla Dziekana, który

zaprezentuje raport Radzie Wydziału. Po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału w dalszej kolejności raport będzie przekazywany do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz referowany na szczeblu centralnym Uczelni.

Zalecenia, jakie można sformułować po dokonanej analizie dokumentacji dotyczą doprecyzowania zakresu obejmowania oraz obszarów działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, przeprowadzania badań w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów. W zależności od potrzeby, choć jest to zasadne dla potomnych sugeruje się zwrócenie uwagi w większym stopniu niż dotychczas na sformalizowanie procedur dotyczących dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego² - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji dokumentów stwierdza się, iż konieczne jest określenie procedur dotyczących dokonywanych działań i przeprowadzanych badań mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich oraz doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia, a także związanych ze świadomością pracowników w zakresie powierzonych im zadań oraz obiegiem dokumentacji w Uczelni, co przełoży się na spójność i kompletność. W związku z tym, iż sformalizowanie działania systemu nastąpiło w niezbyt odległym czasie, system wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia będzie na bieżąco konstruowany wraz z podejmowaniem działań służących dalszemu określeniu mechanizmów zarządzania jakością przy wykorzystywaniu odpowiednich narzędzi zarówno w ramach funkcjonowania, jak i doskonalenia systemu zapewniania jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie

strategia rozwoju			X		
wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji			X		
zasoby kadrowe, materialne i finansowe	X				
prowadzenie badań naukowych	X				
współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
system wsparcia studentów i doktorantów		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,			X		

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

W odniesieniu do analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny:

Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia:

Uczelnia w ramach pozytywnych mocnych stron analizy SWOT podkreśliła powołanie Wydziałowej Komisji Zespołu do spraw Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Pośród słabych stron Władze Uczelni zwróciły uwagę na obawę nauczycieli przed pochopnym i mało obiektywnym sposobem wyciągania wniosków z wyników przeprowadzonych ankiet. Ponadto wskazano na małą wiarygodność wyników „przypadkowych ankiet” (oryginalne sformułowanie). Z kolei w obszarze zagrożeń na pierwszym miejscu wymieniono „znużenie wszechogarniającą ankietyzacją”. W punkcie tym znalazło się także sformułowanie, że „ankietyzacja nauczycieli drogą do wypaczania systemu oceny nauczycieli i negatywnego wpływu na ich postawy”. Jako szanse wymieniono doskonalenie powszechnie obowiązujących standardów i rozpowszechnianie świadomości potrzeby współdziałania w budowaniu jakości kształcenia.

W odniesieniu do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości zaprezentowanej w analizie SWOT przedstawionej przez władze wizytowanej jednostki można jednoznacznie stwierdzić, że korespondują one z opinią Zespołu Wizytującego. Szczególnie niepokojący jest niechętny stosunek do ankietyzacji wskazany w „obszarze zagrożenia”. W podsumowaniu należy podkreślić potrzebę upowszechniania udziału w budowaniu jakości i kultury kształcenia na szczeblu Wydziału a przede wszystkim na szczeblu Uczelni.

Oceny zasobów kadrowych i materialnych:

W odniesieniu do analizy SWOT zasobów kadrowych i materialnych jako mocną stroną Uczelnia wskazała „młodą i wysoko wykwalifikowaną kadrę o dużym potencjale naukowym i dydaktycznym” oraz posiadanie nowych zasobów materialnych tj. budynek Euroregionalnego Centrum Farmacji oraz najnowszą aparaturę.

Jako negatywne obszary wskazano „systematycznie pogarszające się warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych przez zwiększanie liczebności grup oraz małe kwoty przeznaczone na organizację zajęć dydaktycznych zwłaszcza laboratoryjnych”.

W ramach zagrożeń w analizie tej wskazano „brak motywacji do pracy w sektorze publicznym szkolnictwa wyższego i systematyczne zmniejszanie dotacji na dydaktykę.

Jako szanse władze jednostki wskazały „możliwość pozyskiwania grantów edukacyjno – naukowych oraz racjonalne gospodarowanie środkami unijnymi.

W opinii Zespołu wizytującego dane zawarte w analizie SWOT odzwierciedlają rzeczywistą sytuację w Uczelni. W tym miejscu należy podkreślić iż Uczelnia w stopniu

bardzo dobrym potrafiła i potrafi wykorzystać szansę jaką jest możliwość uzyskania środków z grantów edukacyjno – naukowych oraz środków unijnych.

Oceny działalności naukowej i międzynarodowej

W ocenie analizy SWOT w odniesieniu do internacjonalizacji Uczelnia wskazuje na „bogată ofertę współpracy międzynarodowej oraz możliwość dwustronnej wymiany studentów i doktorantów”. W ramach słabych stron Uczelnia zwraca uwagę na „słabą ofertę doszkalania językowego dla nauczycieli oraz małe wykorzystanie możliwości współpracy z innymi ośrodkami”. W ramach zagrożeń wskazano, że „wymuszanie adaptacji europejskich modeli kształcenia w nieporównywalnej rzeczywistości prawnej i kulturowej” może prowadzić do obniżenia jakości kształcenia. Z kolei jako szanse na przyszłość Władze Wydziału wskazują na wizyty i współpracę międzynarodową.

Zespół Wizytujący podziela zasadnicze stwierdzenia zawarte w analizie SWOT dotyczące tego obszaru i z uznaniem odnosi się do współpracy i dorobku naukowego jednostki wynikającej z wizyt zagranicznych naukowców i szeroko rozumianej współpracy międzynarodowej.

Oceny współpracy z beneficjentami procesu kształcenia

W analizie SWOT obszaru określanego jako relacje z otoczeniem Władze Wydziału podkreślają ścisłą współpracę jednostek naukowo – dydaktycznych i Uczelni z innymi jednostkami naukowymi, z władzami miasta, regionu i kraju. Jako stronę negatywną podkreślają biurokratyczne wymagania wynikające z formalizacji takiej współpracy, a także trudności w pozyskiwaniu środków na ta współpracę. W obszarze zagrożeń Władze Wydziału wskazują „ograniczenie inicjatywy środowiska akademickiego przez obarczanie go ogromem obowiązków wynikających ze znowelizowanej Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz brak bodźców do aktywizacji środowiska akademickiego w zakresie działalności pozaakademickiej”. W ramach szans Uczelnia wskazuje na „rozpoznanie możliwości jednostek i organizacji w środowisku akademickim i przestrzeni społecznej a także dostosowanie niektórych form działalności do potrzeb społecznych”.

W opinii Zespołu Wizytującego na podkreślenie tego obszaru analizy SWOT należy podkreślić iż w ramach mocnych stron oraz szans (zawartych w tej analizie) Uczelnia nie wymienia możliwego wpływu na program a co się z tym wiąże efekty kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych stanowiących otoczenie Uczelni.

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Prof. dr hab. n. med. Józef Kobos

Tabela po odpowiedzi na raport:

Kryterium	Stoień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
zasoby kadrowe, materialne i finansowe	X				
prowadzenie badań naukowych	X				
współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
system wsparcia studentów i doktorantów		X			

przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,		X			
--	--	---	--	--	--